Tegevuspõhise eelarvestamise käsiraamat

Downloaded 13.11.2026

Viimati uuendatud 13.11.2026

Sisukord

3. Riigieelarve üldpõhimõtted **3**
3.1. Eelarve tasakaal **3**
3.2. Riigieelarve ülesehitus **4**
3.3. Riigi eelarvestrateegia ülesehitus **7**
3.4. Eelarveklassifikaatori arvestusobjektid **9**
3.4.1. Administratiivne tunnus **11**
3.4.2. Eelarve liik **19**
3.4.3. Eelarve konto **25**
3.4.4. Eelarve objekt **29**
3.4.5. Toetus **33**
3.4.6. Planeerimistasand **34**
3.4.7. Tegevusala, tehingupartner **38**
3.4.8. Kuluüksus, projekt, ressurss/kulukoht **39**
3.4.9. Tugiteenus, teenuse tegevus, klient **41**
3.5. Tegevuspõhine eelarve **42**
3.5.1. Tegevuspõhine kuluarvestus **45**
3.5.1.1. Kuluarvestuse üldpõhimõtted **46**
3.5.1.2. Kulumudeli ülesehitus ja mõisted **47**
3.5.1.3. Näide: Asutuse kuluarvestuse kulumudeli koostamise juhis (tekstidokument) **58**

3. Riigieelarve üldpõhimõtted

Riigieelarve üldpõhimõtete peatükk käsitleb täpsemalt järgmiseid teemasid:

- eelarve tasakaal
- riigieelarve ülesehitus
- riigi eelarvestrateegia ülesehitus
- eelarveklassifikaatori arvestusobjektide loomine ja kasutamine
- tegevuspõhine eelarve ja kuluarvestus

Riigieelarve on riigi aastane rahastamiskava, milles kajastatakse vahendid, mida riik eelarveaastal plaanib koguda, saada toetusena, vahendada ja kasutada.

Riigieelarve põhineb **Riigieelarve seadusel** ja

mitmetel Vabariigi Valitsuse (**Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord**, **Valdkonna arengukava ja programmi koostamise, elluviimise, aruandluse, hindamise ja muutmise kord**) ning

Rahandusministri määrustel (nt **Keskvalitsuse juriidilise isiku finantsplaanile esitatavad nõuded, finantsplaani esitamise kord ning põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, võlakohustuste ja likviidsete varade arvestusmetoodika**, **Eelarveklassifikaator**).

Riigieelarve koostatakse, võetakse vastu ja täidetakse seaduste alusel.

Viimati uuendatud 12.01.2026

3.1. Eelarve tasakaal

Valitsussektori eelarveposition ehk eelarvetasakaal moodustub kõikide valitsussektori tasandite - keskvalitsuse, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalkindlustusfondide institutsioonide eelarvetest kokku. See on oluliseks riigi fiskaalolukorda kirjeldavaks indikaatoriks, mida seiratakse muuhulgas Euroopa Komisjoni poolt.

Eelarvepositsiooni arvestamisel lähtutakse ESA 2010 raamistikust ning kasutatakse statistilist tekkepõhist lähenemist, mis erineb mõningal määral raamatupidamise standarditest, näiteks amortisatsiooni arvestuses. Tulude tekkepõhise arvestuse korral kajastatakse maksutulusid juba vastava maksukohustuse tekkimisel (näiteks palga väljamaksmise hetkel), mitte maksutulu laekumisel. Välistoetuste puhul lähtutakse põhimõttest, et need ei mõjuta eelarvepositsiooni, mistõttu laekumise korral ei arvestata saadud tulu kohe, vaid alles siis, kui tehakse välistoetusega seotud kulu (nt investeering).

Nominaalne eelarvetasakaal ehk -positsioon on kogutulude ja kogukulude vahe. Seda saab arvutada kõikidel eelarvetasanditel.

Struktuurset eelarvetasakaalu vaadatakse vaid valitsussektori tasandil. **Valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon** leitakse nii, et eemaldatakse nominaalsest positsioonist majandustsükli mõju ning ühekordsed ja ajutised tegurid, mis võivad eelarvepositsiooni moonutada. Ühekordseteks ning ajutisteks meetmeteks loetakse neid eelarvele olulist mõju avaldavaid meetmeid, millel on eelarvepositsioonile ainult ajutine ning mittekorduv oluline mõju suurusjärgus vähemalt 0,1% SKP-st. Ühekordsete meetmete mõju eemaldamisel saadakse tulemuseks tegelik eelarveseis ilma ajutiste ilustusteta. Ehkki määratletud on üldised printsiibid, millest lähtuvalt liigitatakse meetme mõju ühekordseks (vt täpsemalt Report on Public Finances in EMU, 2015, lk 52-65), otsustatakse iga konkreetse juhtumi arvessevõtmine eraldi.

Vastavalt Riigieelarve seadusele on kehtestatud korrigeerimismehhanism struktuurse eelarveposistisooni parandamiseks. Kui riigi rahandusprognoosi kohaselt on valitsussektori struktuurse eelarvepositsiooni puudujääk suurem rohkem kui 0,5 protsenti sisemajanduse koguproduktist (edaspidi SKP) aastas, tuleb valitsussektori struktuurset eelarvepositsiooni parandada vähemalt 0,5 protsendi võrra SKP-st igal valitsussektori struktuurse eelarvepositsiooni puudujäägi erinevuse ilmnemise aastal.

Valitsussektori netopositsioon ehk netovara on reservide ehk likviidsete varade ja võla suhe. Näitaja on otseselt seotud valitsussektori rahavooga.

Kontakt: margus.taht@fin.ee

Viimati uuendatud 12.08.2022

3.2. Riigieelarve ülesehitus

a { text-decoration: none; color: #464feb; } tr th, tr td { border: 1px solid #e6e6e6; } tr th { background-color: #f5f5f5; }

Riigieelarve annab ülevaate riigiasutuste ja põhiseaduslike institutsioonide ühe aasta **tuludest, kuludest, investeeringutest ja finantseerimistehingutest**. Eelarve infot saab vaadata nii tegevuspõhiselt kui ka majandusliku sisu järgi.

Tegevuspõhine vaade

Tegevuspõhine riigieelarve seob **riigi eesmärgid, nende saavutamiseks vajalikud tegevused ja eelarvevahendid**. See võimaldab vaadata koos kasutatavaid ressursse ja saavutatavaid tulemusi.

Alates 2027. aastast on tegevuspõhise planeerimise struktuur:

tulemusvaldkond programm programmi tegevus teenus

Tulemusvaldkond kirjeldab riigi pikaajalisemat eesmärki, programm selle saavutamiseks kavandatud sekkumisi ning programmi tegevus programmi eesmärgi saavutamiseks vajalikke tegevusi. **Teenus** on tegevuste tulem, mis loob kasutajale väärtust. Asutuste eelarved planeeritakse teenuste lõikes ning teenuste maksumused seotakse kõrgemate planeerimistasanditega.

2027. aasta riigieelarves saab tegevuspõhiseid eelarveandmeid vaadata **programmi tegevuste lõikes**.

Eelarve teised vaated

Riigieelarvet saab vaadata ka **administratiivse liigenduse** järgi, mis näitab, millise riigiasutuse või valitsemisala eelarvega on tegemist.

Majandusliku sisu vaade näitab, kuidas eelarve jaguneb näiteks tööjõukuludeks, majandamiskuludeks, toetusteks ja muudeks kuludeks. Eelarve detailsemaks liigendamiseks kasutatakse eelarveklassifikaatori arvestusobjekte.

Küsimus	Vaade	Mida see näitab?	Näide
Kes vastutab?	Administratiivne liigendus	kelle eelarvega on tegemist	valitsemisala riigiasutus
Mille saavutamiseks?	Tegevuspõhine liigendus	milliste eesmärkide ja tegevustega raha seotakse	tulemusvaldkond programm programmi tegevus teenus
Millised vahendid?	Eelarve põhiosad	milliseid vahendeid planeeritakse	tulud kulud investeeringud finantseerimistehingud
Millele raha kulub?	Majanduslik sisu	kulude majanduslik olemus	tööjõukulud majandamiskulud toetused muud kulud

Põhisõnum: riigieelarve seob omavahel **vastutaja, eesmärgid ja tegevused ning nende elluviimiseks vajalikud vahendid**.

Vaata lisaks

a { text-decoration: none; color: #464feb; } tr th, tr td { border: 1px solid #e6e6e6; } tr th { background-color: #f5f5f5; }

- **2027. aasta riigieelarve** – 2027. aasta eelarve ülevaade, juhtimislaud, ükslehed ning ametlikud eelarvedokumendid.
- **Riigieelarve olemus ja ulatus** – lihtsas keeles ülevaade riigieelarvest, tegevuspõhisest eelarvestamisest ja planeerimistasanditest.
- **Riigi eelarvestrateegia** – ülevaade RES-ist ning 2027–2030 programmidest.

Käsiraamatu artiklid käsitlevad detailsemalt: a { text-decoration: none; color: #464feb; } tr th, tr td {

border: 1px solid #e6e6e6; } tr th { background-color: #f5f5f5; }

3.4. Eelarveklassifikaatori arvestusobjektid – detailsem info administratiivse tunnuse, eelarve liigi, konto, planeerimistasandi ja teiste arvestusobjektide kohta.

Kontakt: ram.kants.epo.ro.ft@fin.ee

Viimati uuendatud 04.11.2026

3.3. Riigi eelarvestrateegia ülesehitus

Riigi eelarvestrateegia (RES) on Eesti valitsuse peamine keskpika perioodi planeerimisdokument, mis seob riigi eesmärgid ja arengusuunad järgmise nelja aasta rahaliste võimalustega. Selle eesmärk on tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus ning kooskõla valitsuse prioriteetide, arengukavade ja eelarve vahel. Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal, lisades sellele ühe uue planeerimisaasta ning arvestades muutusi majandus-, julgeoleku- ja muus tegevuskeskkonnas.

Dokument annab esmalt ülevaate **Vabariigi Valitsuse peamistest prioriteetidest.** Sellele järgneb **strateegia mahukaim osa, mis on üles ehitatud tulemusvaldkondade kaupa.** Need hõlmavad riigi olulisemaid tegevusvaldkondi, sealhulgas heaolu, tervist, haridust, teadust, ettevõtlust, kliimat, energeetikat, põllumajandust, liikuvust, digiühiskonda, õigusriiki, sisejulgeolekut, välispoliitikat, riigikaitset, kultuuri ja sporti. Iga valdkonna puhul kirjeldatakse eesmärke, arenguvajadusi, peamisi mõõdikuid, kavandatavaid tegevusi ning nende rahastamist nelja aasta vaates. See annab ülevaate nii kavandatavatest tulemustest kui ka nende saavutamiseks vajalikest ressurssidest.

Strateegia kolmas põhiosa keskendub **riigi rahandusele ja eelarvepoliitikale**. Selles käsitletakse majandusprognoosi, riigi tulude ja kulude arengut, eelarvepositsiooni, maksupoliitikat, võlakoormust ning riigi rahanduse pikaajalist kestlikkust. Samuti selgitatakse, kuidas mõjutavad poliitikavalikud riigi rahandust ning milline on Euroopa Liidu toetuste roll investeeringute rahastamisel.

Lisaks sisaldab eelarvestrateegia lisasid, milles esitatakse muu hulgas nelja aasta rahastamiskava, investeeringute kava, RESi raames otsustatud meetmed ning ülevaade EL kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisel saadava tulu kasutamisest.

Kokkuvõttes annab riigi eelarvestrateegia tervikpildi sellest, milliseid eesmärke soovib riik järgmise nelja aasta jooksul saavutada, milliste vahenditega neid rahastatakse ning kuidas tagatakse riigi rahanduse kestlikkus. Strateegia seob valitsuse poliitilised eesmärgid, valdkondlikud arengusuunad ja iga-aastase riigieelarve ühtseks tervikuks.

Kontakt: ram.kants.epo.ro.st@fin.ee

Viimati uuendatud 09.11.2026

3.4. Eelarveklassifikaatori arvestusobjektid

Eelarveklassifikaatoris kirjeldatud arvestusobjekte võib kohustuslikkuse järgi grupeerida neljaks.

1. Kohustuslikud ja eelarveklassifikaatoris kehtestatud koodidega arvestusobjektid on: „Eelarve liik“, „Eelarve konto“, „Tegevusala“.

2. Kohustuslik ja eelarveklassifikaatoris on antud juhised arvestusobjekti koodi koostamiseks, aga mitte koodi „Administratiivne tunnus“, mille koodid on **käsiraamatu peatükis 3.4.1.**

3. Teatud juhtudel kohustuslikud. Eelarveklassifikaatoris on antud juhised nende arvestusobjektide koodide koostamiseks, aga mitte konkreetset koodi: „Eelarve objekt“, „Toetus“, „Planeerimistasand“ ja „Tugiteenus“.

   Arvestusobjekti „Tehingupartner“ täpne kood on kehtestatud rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „**Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend**“ lisas.

4. Vabatahtlikud arvestusobjektid. Eelarveklassifikaator annab ette koodi standardi ja/või maksimaalse pikkuse. Vabatahtlikud arvestusobjektid on: „Projekt“, „Ressurss/kulukoht“ „Teenuse tegevus“, „Klient“ ja „Kuluüksus“.

   Arvestusobjekti „Projekt“ kasutamine on majandusarvestuse infosüsteemis SAP kohustuslik materiaalse ja immateriaalse vara soetamise ja renoveerimise korral.

   Arvestusobjekti „Ressurss/kulukoht“ kasutatakse maismaasõidukite kodeerimisel ja järgitakse rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „**Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend**“ § 32 lõikes 4 sätestatud nõudeid.

Arvestusobjekte kasutatakse järgmiselt:

1. Tekkepõhise arvestuse pidamiseks – administratiivne tunnus, eelarve liik, eelarve konto, eelarve objekt, toetus, tegevusala, planeerimistasand ja tugiteenus (kui asutus on üle läinud tegevuspõhisele eelarvele), tehingupartner.

2. Eelarve piirmäärade seadmiseks – administratiivne tunnus, eelarveüksus (majandusarvestuse infosüsteemis SAP), eelarve liik, eelarve konto, eelarve objekt, toetus, planeerimistasand (kui asutus on üle läinud tegevuspõhisele eelarvele).

3. **Kuluarvestuse** pidamiseks – tugiteenus, teenuse tegevus, klient, kuluüksus, projekt, ressurss/kulukoht.

4. Strateegiliseks planeerimiseks – asutus, planeerimistasand.

Arvestusobjekti koodi loomine

- Arvestusobjekti koodis tohib kasutada ainult tähti, numbreid, side- ja alakriipsu. Muud märgid, sümbolid, sh tühikud, on keelatud.

- Täppidega tähtede kasutamisest tuleb hoiduda, sest üldjuhul loevad tarkvarad need ilma täppideta tähtedeks. Eelistada tuleks läbivalt kas suur- või väiketähti, sest tarkvara võib lugeda need samadeks tähtedeks ja öelda, et kood on juba olemas.

- Koodi, mis peab algama numbriga, ei tohi alustada nulliga. Erinevates tarkvarades võib numbrilise koodi esimesel kohal olev null jääda loetamatuks.

- Arvestusobjekti kood peab olema unikaalne ja ei tohi kokku langeda ühegi varem kasutusel olnud sama arvestusobjekti koodiga. Kood on unikaalne, kui see erineb vähemalt ühe numbri (sh nulli) võrra. Näide: Rahandusministeeriumi valitsemisala, investeering kinnisasja (IN090001, IN090010, IN090100) või vallasasja, nt masinad ja seadmed (IN004001, IN004010, IN004100).

- Arvestusobjekti „Planeerimistasand“ koodi loomiseks nähakse ette järgmisi erisusi:

  1. kasutatakse ainult suurtähti ja numbreid;

  2. ei ole lubatud kasutada väikeseid tähti, täpitähti, tühikuid ega kirjavahemärke (v.a sidekriips, mida kasutatakse mõõdikutel nende eristamiseks planeerimistasanditest);

  3. kood peab olema vormistatud tekstiformaadis.

Arvestusobjekti nimetuse loomine

- Nimetus peab olema arusaadav, selgitama arvestusobjekti kasutamise otstarvet. Nimetus peab olema sobivas sõnastuses, arusaadav välistele lugejatele ja võimalusel avama arvestusobjekti sisu.

- Nimetus peab olema unikaalne. Nimetus on unikaalne, kui see erineb kõikidest teistest vähemalt

ühe tähevälja (sh tühiku, sümboli) ulatuses.

- Nimetuses ei tohi kasutada jutumärke. Nimetuses võib kasutada kõiki muid sümboleid. Nimetuses tohib kasutada numbreid.

- Võimalusel välditakse täppidega tähti. Täppidega tähtede „õ“, „ä“, „ö“, „ü“, „š“, „ž“ kasutamisel tuleb arvestada, et iga selline täht nimes on kahe tähemärgi pikkusega. Näide: sõna „Päästeamet“ on seetõttu 12 tähemärgi pikkune, mitte aga 10 tähemärgi pikkune nagu loendab nt Word või Excel märgiarvestus.

- Ühe ja sama arvestusobjekti koodiga koos ei tohi olla kasutuses mitu erinevat nimetust.

Arvestusobjektide kodeerimine ja kasutamine

Arvestusobjekt	Kodeerimine			Kasutamine									
	RaM[6]	Asutus	Pikkus	Eelarve piirmäärade seadmine				Eelarve (REIS[4])	Eelarve/ Kulu-arvestus (sh KAIS[5])	Strateegiline planeerimine (Excel/ KAIS)	Finants-arvestus (SAP)	Aruandlus (KAIS)
				Riigieelarve kaudu	Limiit SAP[3]is	Ministri liigenduses	Valitsuse liigenduses					
Administratiivne tunnus valitsemisala	+		1	+			+	+	+	+		+
asutus	+		3	+		+	+	+	+	+	+	+
asutuste grupid	+		2	+				+	+		+	
eelarveüksus	+		täht „E“ + asutus (4)		+			+			+	
Eelarve liik	+		2	+	+	+	+	+	+		+	+
Eelarve konto	+		tulud 3–6		K, I, F või detailsemalt			+	+		+	riigieelarve liigenduse detailsus
			kulud 2–3	+[1]		+	+	+	+		+	
			investeeringud 2	+		+	+	+	+		+	
			fin.tehingud 3–4	+		+		+	+		+	
			käibemaksukulu 6					+	+		+	
Eelarve objekt		+	8		+	+	kinnisasja kood	+	+		+	+
sh üleriigiline eelarve objekt	+		8		+	+		+	+		+	+
Tegevusala	+		2–5					2–5	2–5		5	2
Planeerimistasand, sh												
tulemusvaldkond (TUV)	+		2 (+ 3)*	+		+		+	+	+		+
programm (PR)	+		TUV + 2 (+ 3)*					+	+	+		+
programmi tegevus (PR_TEG)		+	PR + 4 (+ 3)*	+		+		+	+	+		+
teenus		+	PR_TEG + 2 (+ 3)*						+	+		
Toetus	+		kuni 20		+			+	+		+	+
Tehingupartneri kood	+		6						+		+	alg-andmetes
Kuluüksus		+	kuni 10						+		+	
Projekt		+	kuni 20						V		nõutav IN puhul	
Ressurss/kulukoht		+	kuni 12						V		V[2]	
Tugiteenus		+	kuni 35						+			
Teenuse tegevus		+	kuni 35						V			
Klient		+	kuni 35						V			

V – vabatahtlik
* (+ 3) – planeerimistasandi mõõdiku tunnus (3 kohta: sidekriips ja numbrikombinatsioon)
1 – töötasu- ja majandamiskulud, sotsiaaltoetused, muud toetused, muud kulud
2 – Maismaaõidukite kodeerimisel järgitakse rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ § 32 lõikes 4 sätestatud nõudeid.
3 – Systems Applications and Products in Data Processing (SAP) poolt pakutav infosüsteem „Enterprice Resourse Planning“, mida kasutatakse riigiraamatupidamises ühtse majandusarvestustarkvarana.
4 – REIS on eelarve planeerimise ja jälgimise infosüsteem, kasutatakse toodet SAP BPC (Business Process and Consolidation).
5 – KAIS on kuluarvestuse infosüsteem.
6 – Rahandusministeerium

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 25.08.2026

3.4.1. Administratiivne tunnus

Riigieelarves liigendatakse vahendid eelarveklassifikaatori alusel administratiivselt põhiseaduslike institutsioonide, Riigikantselei ja ministeeriumide valitsemisalade vahel (edaspidi koos nimetatult ministeeriumi valitsemisala).

Administratiivne tunnus näitab, millised ministeeriumide valitsemisalad riigieelarve vahendeid koguvad, toetusena saavad, vahendavad või kasutavad. Administratiivses liigenduses võib tema kasutatavate vahendite osas märkida ka Vabariigi Valitsuse.

"**Administratiivne tunnus" all mõistetakse:**

1. Ministeeriumi valitsemisala tunnust;
2. asutuse tunnust ja asutuse grupi tunnust;
3. eelarveüksuse tunnust.

1.Ministeeriumi valitsemisala tunnused

Ministeeriumi valitsemisala tunnuse pikkus on üks koht. Ministeeriumi valitsemisala tunnuse loomine või muutmine lepitakse kokku Rahandusministeeriumi ja Riigi Tugiteenuste Keskuse vahel.

Ministeeriumi valitsemisala tunnused on:

A	Riigikogu Kantselei
B	Vabariigi Presidendi Kantselei
C	Riigikontroll
D	Õiguskantsleri Kantselei
E	Riigikohus
Z	Vabariigi Valitsus
F	Riigikantselei haldusala
G	Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala
H	Kohtute grupp (alates 01.01.2027)
J	Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala, kuni 31.12.2024 Justiitsministeeriumi valitsemisala
K	Kaitseministeeriumi valitsemisala
L	Kliimaministeeriumi valitsemisala
M	Kultuuriministeeriumi valitsemisala
N	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala
P	Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala
R	Rahandusministeeriumi valitsemisala
S	Siseministeeriumi valitsemisala
T	Sotsiaalministeeriumi valitsemisala
V	Välisministeeriumi valitsemisala

2. Asutused ja asutuste grupi tunnused

Asutuse tunnuse alusel peetakse arvestust asutuste kaupa ja seatakse eelarve piirmäärad ning strateegilises planeerimises kasutatakse seda eesmärkide ja mõõdikute andmekorjeks.

Asutuse tunnuse pikkus on kolm kohta, millest:

- esimene on ministeeriumi valitsemisala tunnus;
- teine ja kolmas on Riigi Tugiteenuste Keskuse poolt asutusele antud järjekorranumber. Järjekorranumber võib sisaldada tähe- või numbrikombinatsioone.

Asutuste tunnused luuakse majandusarvestuse infosüsteemis SAP. Ministeerium või põhiseaduslik institutsioon, kes asutas, likvideeris või reorganiseeris oma valitsemisala asutuse, esitab muutuse kohta informatsiooni e-posti teel hiljemalt muutuse jõustumisel Riigi Tugiteenuste Keskusele.

Asutuste grupi tunnust kasutatakse riigieelarve koostamisel ning selleks andmete esitamisel, kui samaliigilisi asutusi on rohkem kui kolm. Riigieelarve liigendatakse kasutamiseks aga konkreetse(te)le asutus(t)ele. Asutuste grupi tunnuse pikkus on kaks kohta, millest:

- esimene on ministeeriumi valitsemisala tunnus;
- teine grupi tunnus.

Asutuste grupid on:

Tunnus	Nimetus
G2	Riigi kutseõppeasutused
G3	Riigi rakenduskõrgkoolid
G4	Riigi üldhariduskoolid

Põhiseaduslike institutsioonide, Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide valitsemisalade ning nende asutuste koodid on esitatud allpool.

Põhiseaduslikud institutsioonid ja Vabariigi Valitsus:

01.01.2027

Ministeeriumi valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
A	Riigikogu Kantselei	A10	Riigikogu Kantselei	74000101	31.12.2003	
A	Riigikogu Kantselei	A30	Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon	70009043	27.04.2011	
A	Riigikogu Kantselei		Vabariigi Valimiskomisjon	70008256	01.01.2010	
B	Vabariigi Presidendi Kantselei	B10	Vabariigi Presidendi Kantselei	74000234	31.12.2003	
C	Riigikontroll	C10	Riigikontroll	74000056	31.12.2003	
D	Õiguskantsleri Kantselei	D10	Õiguskantsleri Kantselei	74000464	31.12.2003	
E	Riigikohus	E10	Riigikohus	74001127	31.12.2003	

F	Riigikantselei	F10	Riigikantselei	70004809	31.12.2003	
H	Kohtute grupp	H10	Kohtuhaldusteenistus			
H	Kohtute grupp	H20	Harju Maakohus	74001728	01.01.2027	
H	Kohtute grupp	H30	Pärnu Maakohus	74001883	01.01.2027	
H	Kohtute grupp	H40	Tartu Maakohus	74001966	01.01.2027	
H	Kohtute grupp	H50	Viru Maakohus	74001736	01.01.2027	
H	Kohtute grupp	H60	Tallinna Halduskohus	74001920	01.01.2027	
H	Kohtute grupp	H70	Tartu Halduskohus	74001957	01.01.2027	
H	Kohtute grupp	H80	Tallinna Ringkonnakohus	74001943	01.01.2027	
H	Kohtute grupp	H90	Tartu Ringkonnakohus	74001972	01.01.2027	
Z	Vabariigi Valitsus	Z10	Vabariigi Valitsus (riigieelarve osas)			

Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala:

Valitsemisala tunnus				Asutuse grupp		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood			Nimi	Kood	Nimi	Kood	Nimi			
G			Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala							
						G10	Haridus- ja Teadusministeerium	70000740	31.12.2003	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G21	Heino Elleri Muusikakool	70005619	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G22	Haapsalu Kutsehariduskeskus	70003796	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G23	Hiiumaa Ametikool	70002549	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G24	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	70007742	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G25	Järvamaa Rakenduslik Kolledž (kuni 01.01.2026 Järvamaa Kutsehariduskeskus)	70008546	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G26	Kehtna Kutsehariduskeskus	70000846	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G27	Kuressaare Ametikool	70003744	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G28	Luua Metsanduskool	70002443	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2A	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	70002555	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2B	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool	70003968	01.01.2016	16.09.2022
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2D	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	70006369	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2E	Rakvere Ametikool	70003840	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2F	Räpina Aianduskool	70002420	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2H	Tallinna Balletikool	70006286	01.01.2016	16.09.2022
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2I	Tallinna Ehituskool	70003951	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2J	Tallinna Tehnoloogiakolledž (kuni 01.01.2026 Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool)	70003767	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2K	Majandus- ja Teeninduskolledž (kuni 01.01.2026 Tallinna Majanduskool)	70003460	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2L	Tallinna Polütehnikum	70003974	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2M	Tallinna Teeninduskool	70004637	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2O	Tallinna Tööstushariduskeskus	70005559	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2P	Tartu Kunstikool	70004092	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2Q	Valgamaa Kutseõppekeskus	70005571	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2R	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool	70004643	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2S	Viljandi Kutseõppekeskus	70005565	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2T	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus	70005542	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2U	Eesti Merekool	70009646	01.01.2016	
				G2	Riigi kutseõppeasutused	G2V	Tallinna Muusika- ja Balletikool	77001576	10.05.2021	
				G3	Riigi rakenduskõrgkoolid	G31	Eesti Lennuakadeemia	70005699	01.01.2016	
				G3	Riigi rakenduskõrgkoolid	G34	Tallinna Tehnikakõrgkool	70003773	01.01.2016	
				G3	Riigi rakenduskõrgkoolid	G35	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool	70003980	01.01.2016	
				G3	Riigi rakenduskõrgkoolid	G36	Kõrgem Kunstikool Pallas	70005950	01.01.2016	
				G3	Riigi rakenduskõrgkoolid	G37	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	70005714	01.01.2016	

				G4	Riigi üldhariduskoolid	G41	Ahtme Kool	70004420	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G42	Haapsalu Viigi Kool	70005660	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G44	Maarjamaa Hariduskolleegium	70004471	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G46	Kallemäe Kool	70002058	01.01.2015	31.08.2020
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G47	Kammeri Kool	70006197	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G49	Kiigemetsa Kool	70004146	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4H	Porkuni Kool	70005677	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4I	Nurme Kool	70001202	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4J	Raikküla Kool	70002934	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4K	Tallinna Konstantin Pätsi Vabaõhukool	70003885	01.01.2016	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4O	Tartu Hiie Kool	70004034	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4P	Urvaste Kool	70003603	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4R	Valga Jaanikese Kool	70004293	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4V	Ämmuste Kool	70003069	01.01.2015	
				G5	Riigi teadus- ja arendusasutused	G52	Eesti Keele Instituut	70004011	01.01.2015	
				G5	Riigi teadus- ja arendusasutused	G53	Eesti Kirjandusmuuseum	70003879	01.01.2016	
				-	-	G60	Keeleamet	70003690	01.01.2012	
				-	-	G70	Haridus- ja Noorteamet	77001292	16.06.2020	
				-	-	G80	Eesti Noorsootöö Keskus	70005312	01.01.2016	31.07.2020
				-	-	G90	Rahvusarhiiv	70001946	01.01.2016	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA1	Jõgevamaa Gümnaasium	75038150	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA2	Läänemaa Ühisgümnaasium	75038167	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA3	Noarootsi Gümnaasium	70003891	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA4	Nõo Reaalgümnaasium	70004258	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA5	Viljandi Gümnaasium	70009341	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA6	Jõhvi Gümnaasium	75038641	01.09.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA7	Võru Gümnaasium	75039008	01.09.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA8	Tartu Tamme Gümnaasium	75006842	01.09.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GA9	Pärnu Koidula Gümnaasium	75000271	01.09.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAA	Hiiumaa Gümnaasium	70009758	05.02.2016	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAB	Põlva Gümnaasium	70009741	04.02.2016	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAC	Valga Gümnaasium	75005067	01.09.2016	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAD	Viimsi Gümnaasium	77000068	01.02.2017	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAE	Rapla Gümnaasium	77000051	01.02.2017	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAF	Paide Gümnaasium	77000157	22.11.2017	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAG	Kohtla-Järve Gümnaasium	77000766	09.08.2018	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAH	Saue Riigigümnaasium	77001369	01.09.2019	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAI	Saaremaa Gümnaasium	77001263	01.09.2019	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAJ	Tabasalu Gümnaasium	77001240	01.09.2019	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAK	Rakvere Riigigümnaasium	77001375	01.09.2020	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAL	Tallinna Pelgulinna Riigigümnaasium	77001553	19.04.2021	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAM	Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium	77001547	19.04.2021	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAN	Narva Eesti Põhikool	75024366	01.09.2021	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAO	Tallinna Tõnismäe Riigigümnaasium	77001599	04.10.2021	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAP	Rae Gümnaasium	77001694	01.03.2022	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GG2	Narva Vanalinna Põhikool	70006027	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GG3	Tallinna Muusikakeskkool	70004287	01.01.2015	16.09.2022
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GG4	Tartu Emajõe Kool	70004264	01.01.2015	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G43	Kohtla-Järve Järve Kool	75008982	01.09.2022	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAR	Narva Eesti Gümnaasium	77001702	01.03.2022	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GAS	Narva Gümnaasium	77001719	01.03.2022	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GG5	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium	75000325	01.09.2022	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GG8	Kiviõli Riigikool	77002015	01.09.2024	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	G4E	Sillamäe Eesti Põhikool	75012067	01.09.2023	
				G4	Riigi üldhariduskoolid	GG6	Sillamäe Gümnaasium	75037920	01.09.2023	
				-	-	GC0	Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus	70003566	01.07.2023	

Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala (kuni 31.12.2024 Justiitsministeeriumi valitsemisala):

Valitsemisala tunnus		Asutuse grupp		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi	Kood	Nimi			
J	Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala							
		-	-	J10	Justiits- ja Digiministeerium	70000898	31.12.2003	
		-	-	J20	Prokuratuur	70000906	01.07.2010	
		-	-	J30	Eesti Kohtueksperti Instituut	70003572	01.01.2010	
		-	-	J40	Registrite ja Infosüsteemide Keskus	70000310	01.01.2011	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J51	Tallinna Ringkonnakohus	74001943	01.01.2014	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J52	Harju Maakohus	74001728	01.01.2014	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J53	Tallinna Halduskohus	74001920	01.01.2014	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J54	Viru Maakohus	74001736	01.01.2014	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J55	Tartu Ringkonnakohus	74001972	01.01.2014	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J56	Tartu Maakohus	74001966	01.01.2014	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J57	Tartu Halduskohus	74001957	01.01.2014	
		J5	Esimese ja teise astme kohtud	J58	Pärnu Maakohus	74001883	01.01.2014	
		J6	Kinnipidamiskohad	J61	Viru Vangla	70008144	01.01.2014	
		J6	Kinnipidamiskohad	J62	Tartu Vangla	70006056	01.01.2014	
		J6	Kinnipidamiskohad	J63	Tallinna Vangla	70001113	01.01.2014	
		-	-	J70	Andmekaitse Inspektsioon	70004235	14.02.2007	
		-	-	J80	Patendiamet	70003164	01.01.2012	
		-	-	J90	Konkurentsiamet	70000303	01.09.2015	
		-	-	JA0	Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (alates 01.01.2025)	70001613	01.12.2021	
		-	-	JB0	Riigi Infosüsteemi Amet (alates 01.01.2025)	70006317	01.07.2009	

Kaitseministeeriumi valitsemisala:

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
K	Kaitseministeeriumi valitsemisala					
		K10	Kaitseministeerium	70004502	31.12.2003	
		K20	Välisluureamet	70005938	11.04.2021	
		K30	Eesti Sõjamuuseum - kindral Laidoneri muuseum	70006139	01.01.2010	
		K40	Seli Tervisekeskus	70006257	01.01.2010	31.12.2019
		K50	Kaitseressursside Amet	70007647	01.01.2012	
		K60	Kaitsevägi	70008641	01.01.2017	
		K70	Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus	70009764	01.01.2017	

Kliimaministeeriumi valitsemisala (kuni 30.06.2023 Keskkonnaministeeriumi valitsemisala):

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
L	Kliimaministeeriumi valitsemisala					

		L10	Kliimaministeerium	70001231	31.12.2003	
		L20	Maa-amet	70003098	01.06.2013	30.06.2023
		L30	Keskkonnainspektsioon	70003106	01.06.2013	31.12.2020
		L40	Keskkonnaagentuur	70009540	01.06.2013	
		L60	Eesti Loodusmuuseum	70003129	01.01.2008	
		L70	Keskkonnaamet	70008658	01.06.2013	
		L90	Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus	70009445	01.01.2013	
		LA0	Transpordiamet (alates 01.07.2023)	70001490	01.07.2023	
		LB0	Eesti Geoloogiateenistus (alates 01.07.2023)	77000387	01.07.2023	
		LC0	Riigilaevastik (alates 01.07.2023)	77001814	01.07.2023	

Kultuuriministeeriumi valitsemisala:

Valitsemisala tunnus		Asutuse grupp		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi	Kood	Nimi			
M	Kultuuriministeeriumi valitsemisala							
		-	-	M10	Kultuuriministeerium	70000941	31.12.2003	
		-	-	M20	Muinsuskaitseamet	70000958	01.01.2012	
		-	-	M30	Eesti Hoiuraamatukogu	70001159	01.01.2008	03.02.2023
		-	-	M40	Eesti Lastekirjanduse Keskus	70001030	01.01.2008	
		-	-	M50	Eesti Rahvakultuuri Keskus	70001024	01.01.2013	
		-	-	M60	Võru Instituut	70004347	01.01.2009	
		M8	Muuseumid	M82	Eesti Arhitektuurimuuseum	70004560	01.10.2016	05.06.2024
		M8	Muuseumid	M84	Tartu Kunstimuuseum	70004366	01.10.2016	03.04.2024
		M8	Muuseumid	M85	Eesti Rahva Muuseum	70005536	01.01.2015	
		M8	Muuseumid	M86	Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum	70006932	01.10.2016	07.06.2024
		M8	Muuseumid	M88	Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolimuuseum	70004137	01.10.2016	
		M8	Muuseumid	M89	Viljandi Muuseum	70002874	01.01.2008	

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala:

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
N	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala					
		N10	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	70003158	31.12.2003	
		N30	Lennuamet	70000800	01.01.2008	31.12.2020
		N40	Transpordiamet (kuni 30.06.2023)	70001490	01.01.2011	30.06.2023
		N50	Riigi Infosüsteemi Amet (kuni 31.12.2024)	70006317	01.07.2009	
		N70	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	70003218	01.01.2008	
		N80	Veeteede Amet	70002414	01.01.2011	31.12.2020
		N90	Eesti Geoloogiateenistus (kuni 30.06.2023)	77000387	01.01.2018	30.06.2023
		NA0	Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus kuni 31.12.2024)	77001613	01.12.2021	
		NB0	Riigilaevastik (kuni 30.06.2023)	77001814	03.01.2023	30.06.2023
		NC0	Tööinspektsioon (alates 01.07.2023)	70001969	01.07.2023	
		ND0	Riikliku Lepitaja Kantselei (alates 01.07.2023)	70003491	01.07.2023	

		NE0	Soolise Võrdõiguslikkuse ja Võrdse Kohtlemise Voliniku Kantselei (alates 01.01.2025)	70009155	01.01.2009	
		NF0	Maa- ja Ruumiamet	70003098	02.01.2025	

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala (kuni 30.06.2023 Maaeluministeeriumi valitsemisala):

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
P	Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala					
		P10	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	70000734	01.09.2015	
		P20	Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet	70005967	01.01.2015	
		P30	Veterinaar- ja Toiduamet	70000094	01.10.2011	31.12.2020
		P40	Põllumajandusamet	70000071	01.03.2011	31.12.2020
		P50	Põllumajandus- ja Toiduamet	77001458	04.01.2021	
		P70	Põllumajandusuuringute Keskus	70000042	01.03.2011	03.01.2023
		P80	Riigi Laboriuuringute ja Riskihindamise Keskus	70000065	01.10.2011	
		PA1	Maaelu Teadmuskeskus	70000869	01.01.2012	
		PB0	Maa-amet	70003098	01.07.2023	31.12.2024
		PC0	Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Infotehnoloogia Keskus	77002179	01.06.2025	

Rahandusministeeriumi valitsemisala:

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
R	Rahandusministeeriumi valitsemisala					
		R10	Rahandusministeerium	70000272	31.12.2003	
		R20	Maksu- ja Tolliamet	70000349	01.06.2013	
		R30	Statistikaamet	70000332	01.06.2013	
		R40	Riigi Tugiteenuste Keskus	70007340	01.01.2012	
		R50	Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus	70009244	01.01.2012	
		R70	Rahapesu Andmebüroo	77001412	01.01.2021	

Siseministeerium valitsemisala:

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
S	Siseministeeriumi valitsemisala					
		S10	Siseministeerium	70000562	31.12.2003	
		S30	Päästeamet	70000585	01.01.2015	
		S40	Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	70008440	01.01.2015	

		S50	Sisekaitseakadeemia	70004465	01.01.2015	
		S70	Politsei- ja Piirivalveamet	70008747	01.01.2015	
		S80	Häirekeskus	70007446	01.04.2012	

Sotsiaalministeeriumi valitsemisala:

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
T	Sotsiaalministeeriumi valitsemisala					
		T10	Sotsiaalministeerium	70001952	31.12.2003	
		T20	Ravimiamet	70003477	01.11.2011	
		T30	Sotsiaalkindlustusamet	70001975	01.01.2013	
		T40	Tööinspektsioon (kuni 30.06.2023)	70001969	01.11.2010	30.06.2023
		T50	Riikliku Lepitaja Kantselei (kuni 30.06.2023)	70003491	01.01.2007	30.06.2023
		T60	Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus	70003566	01.11.2009	30.06.2023
		T70	Terviseamet	70008799	01.11.2011	
		T80	Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus	70009770	01.01.2017	
		T90	Tervise Arengu Instituut	70006292	01.01.2012	
		TA0	Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei (kuni 31.12.2024)	70009155	01.01.2009	31.12.2024

Välisministeeriumi valitsemisala:

Valitsemisala tunnus		Asutus		Rg. kood	Alates	Kuni
Kood	Nimi	Kood	Nimi			
V	Välisministeerium	V10	Välisministeerium	70002526	31.12.2003	

3.Eelarveüksuse tunnus

Eelarveüksuse tunnuse pikkus on neli kohta, millest esimene on täht „E“ ja ülejäänud näitavad asutuse tunnust. Eelarveüksuste tunnuseid kasutatakse majandusarvestuse infosüsteemis SAP eelarve piirmäärade seadmiseks.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 28.10.2026

3.4.2. Eelarve liik

Eelarve liik on 2-kohaline arvestusobjekt. Kasutatakse ainult neid eelarve liike, mis on eelarveklassifikaatori lisas 3 ette nähtud.

Eelarve liik näitab väljaminekute tegemise alust, eelarvelist katteallikat, kasutamise limiite ja piiranguid. Eelarve liigiga liigendatakse riigieelarve seaduses (RES) riigieelarve vahendid **piirmääraga vahenditeks**, **piirmäärata vahenditeks** ja **edasiantavateks maksudeks** järgmiselt:

1. Piirmääraga vahendeid (RES § 32 lg 1 ja 4) tähistatavad eelarve liigid 20 ja 21.
2. Piirmäärata vahendeid (RES § 32 lg 2) tähistavad eelarve liigid 10, 31–32, 40, 41, 43, 44, 45 ja 60.
3. Edasiantavaid makse (RES § 32 lg 3) tähistavad eelarve liigid 50–59.

Piirmääraga vahendid

KOOD - NIMETUS

20 - Kindlaksmääratud vahendid
21 - Kindlaksmääratud vahendid (piirmäär väljaspool SAPi)

Piirmääraga vahendid on kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud, mille kasutamisele määratakse limiit riigieelarve seadusega. Planeerimisel võib liigil 20 olevaid vahendeid valitsemisala asutuste või kontode või tegevuste vahel ringi suunata.

Üleriigilisele objektikoodile SE000028 „Vahendid Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile“ planeeritud valitsemisala eelarve kogusummat ei ole üldjuhul lubatud eelarveaasta jooksul muuta. Erandid sellest põhimõttest tuleb kooskõlastada Rahandusministeeriumiga. Kinnisvarakulude eelarvestamisest on täpsemalt käsiraamatu **peatükis 5.3.5. "Kinnisvarakulud"**.

Piirmääraga vahendite eelarvet ei tohi ületada, kuid kasutamata jäänud vahendeid on võimalik samaks otstarbeks järgmisel eelarveaastal vajadusel kasutada.

Eelarve liiki 20 kasutatakse finantsarvestuse pidamisel SAPis ja eelarve liiki 21 kasutatakse juhul, kui finantsarvestus toimub ja piirmäärad seatakse väljaspool SAPi muus spetsiaaltarkvaras.

Piirmäärata vahendid

Piirmäärata vahendid on üldised riigieelarve tulud, mille kasutusotstarve ei ole seadusega määratud, ning seadusest tulenevad kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud.

Piirmäärata vahendid liigitatakse **arvestuslikeks vahenditeks, tuludest sõltuvateks vahenditeks ja mitterahalisteks vahenditeks.**

1.Arvestuslikud vahendid

KOOD-NIMETUS

10 - Arvestuslikud vahendid

Arvestuslike vahenditena (liik 10) planeeritakse:

- Kulud, mille suurus tuleneb seadusest (nt pensionid, vanemahüvitis, Riigikogu liikmete töötasu);
- riigitulud, mis ei ole seotud seaduse alusel sihtotstarbeliselt kulutuste tegemisega (nt käibemaks, lõivud, trahvid);
- finantseerimistehingud, mille kasutamisel lähtutakse seaduses ja/või lepingus sätestatud nõuetest ja kohustustest.

Arvestuslikud vahendid on küll riigieelarve seaduse mõistes piirmäärata, kuid on limiteeritud kulutuste aluseks olevate seaduste või lepingutega. Arvestuslike vahendite eelarved planeeritakse kehtiva regulatsiooni alusel.

Ehkki riigi eelarvestrateegia **rahastamiskavas** või etteantud eelarvevahendite maksimaalsetes mahtudes võib olla piisavalt eelarvet regulatsiooni (kulu kujunemise tingimuste) muutmiseks, millega kaasneks kulu kasv, ei ole see lubatud. **Kulukasvu põhjustavad muudatusettepanekud tuleb esitada lisataotluste protsessi.**

Arvestuslike vahendite kasutamiseks riigieelarvega piirmäärasid ei seata ja eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud eelarvet järgmisse eelarveaastasse üle ei kanta. Vahendite kasutamisel lähtutakse seaduses määratud vajadusest.

Eelarve liiki 10 kasutatakse ka Eestis tasutud käibemaksu kajastamiseks, välja arvatud tuludest sõltuvate vahendite käibemaks (kajastatakse sama eelarve liigiga). Juhul, kui eelarve liikidega 40 ja 43–45 seotud käibemaks on vastava rahastamisallika tingimuste kohaselt abikõlbmatu, siis abikõlbmatu käibemaks kajastatakse eelarve liigil 10.

2. Tuludest sõltuvad vahendid

Konkreetse tulu tekkimise võimalikkusest tulenevad kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud (tuludest sõltuvad vahendid) ning tulud liigitatakse järgmiselt:

KOOD- NIMETUS

31 - Välistoetuse riigieelarvelise kaasfinantseerimise piirmäär SAPis
32 - Välistoetuse riigieelarvelise kaasfinantseerimine toetuse vahendamisel
40 - Välistoetus ning sellest sõltuvad vahendid
41 - Vahendatud välistoetus ja sellest sõltuvad kulud
43 - Muu tulu ning sellest sõltuvad vahendid
44 - Majandustegevus ning sellest sõltuvad vahendid
45 - Ebaregulaarsed vahendid

Tuludest sõltuvate vahendite (liigid 40, 41, 43, 44, 45) **kasutamiseks** piirmäärasid riigieelarvega ei seata. Neid sihtotstarbelisi kulusid, investeeringuid ja finantseerimistehinguid tehakse vastava tuludest sõltuva eelarve liigi arvestuspõhimõttest juhindudes: kas vastavate tulude tegeliku laekumise, tekkimise või avatud sildfinantseerimise mahu ulatuses.

Tuludest sõltuvate vahendite planeerimisel lähtutakse eelarveaastal tekkepõhiselt tõenäoliselt teenitavate tulude mahust. Oluline on planeerida nii **tulud** kui **kulud** ja **investeeringud** õigesse perioodi, st kui tegelikud tulud ja nendega seotud kulutused ei lange samasse eelarveaastasse, siis planeeritakse need erinevatesse perioodidesse, kuid kulude kogumaht ei tohi ületada tulude kogumahtu perioodide ulatuses.

Sarnaselt tuludest sõltuvatele vahenditele loetakse piirmäärata vahendite hulka ka välistoetuste kaasfinantseerimise vahendid (eelarve liigid 31 ja 32).

- **Eelarve liiki 31** kasutatakse ainult SAPis välistoetuse riigieelarvelise kaasfinantseerimise kasutamisele piirmäära seadmiseks, mitte eelarve planeerimisel ehk eelarve liigile 31 eelarvet ei planeerita. Tegemist on jooksvas finantsarvestuses kasutatava tehnilise liigiga, mis kuluarvestuses asendatakse liigiga 32. Eelarve täitmise aruandes asendatakse liik 31 liigiga 32.

- **Eelarve liiki 40** kasutatakse ainult välistoetust saava riigiasutuse või välistoetust saava muu asutuse partneriks oleva riigiasutuse tuludes ja sama välistoetuse ning sellele lisatud riigieelarvelise kaasfinantseerimise (ReKF) arvelt tehtud kuludes ja investeeringutes.

  Eelarve liiki 40 kasutavad riigiasutused, kes saavad ise toetust, või on toetust saava asutuse partnerid (partnerist riigiasutus) sõltumata sellest, kas välistoetus on otselaekuv või vahendajalt saadud. Iga toetus planeeritakse vastaval toetuse koodil (grant) eelarve liigiga 40, sh välistoetuse tulu eelarve kontol 359 ja kulud või investeeringud lähtudes majanduslikust sisust.

  Saaja ei planeeri riigieelarvelist kaasfinantseerimist tuluna, kuna selline tulu on riigisisene (kaasfinantseerimise vahenditeks ei laeku riigile täiendavalt tulu) ja eelarves kehtib topelt

planeerimise vältimise printsiip. Kulud ja investeeringud planeeritakse eelarve liigiga 40 välistoetuse ja kaasfinantseerimise kogusummas. Iga toetuse saaja koodi lõikes on eelarve liigil 40 kajastatud vahendite korral tulusid kaasfinantseerimise võrra vähem kui kulutusi kokku. Eelarve objekti koodi (IN-kood) tuleb planeerimisel kasutada investeeringute ja investeeringutoetuste puhul, kui välistoetus on mõeldud peamiselt investeeringuteks (hinnanguliselt on toetusest 75% või rohkem investeeringuteks).

- **Eelarve liiki 41** kasutab ainult välistoetust vahendav riigiasutus (ministeerium, Riigikantselei, PRIA) välistoetuse kajastamiseks nii tuludes kui kuludes, kuni ei ole selgunud toetust saav asutus või selleks ei ole riigiasutus. **Vahendaja ei planeeri riigiasutusele vahendatavat välistoetust ega kaasfinantseerimist,** need planeerib riigiasutusest toetuse saaja. Kui vahendatava toetuse saaja ei ole teada, siis planeeritakse välistoetuste ja riikliku kaasfinantseerimise vahendamist meetme rakendusskeemile vastaval toetuse koodil (statistiline grant „S“).

- **Eelarve liiki 43** kasutatakse üldjuhul eelarve kontol 358 kajastatud tulude ja nende tuludega seotud kulude kajastamisel.

  Erandina kasutatakse eelarve liiki 43 koos eelarve kontodega algusega 38, nt Justiits- ja Digiministeeriumi (JDM) valitsemisalas eelarve kontol 3888 kajastatud tulude ja nendega seotud kulude kajastamiseks. Samuti juhul, kui riigieelarvega on lubatud kasutada põhivara müügist (eelarve konto 381) saadud summat uue põhivara soetamiseks (nt Välisministeeriumi ostu-müügitehingud saatkondade hoonetega) või muudel erandlikel juhtudel.

  Eelarve liiki 43 kasutatakse ka CO2 osakute müügitulu ja selle arvelt tehtavate kulude ja investeeringute kajastamisel. Samuti taastuvenergia statistiliste ülekannete müügitulu ja selle arvelt tehtavate kulude ja investeeringute kajastamisel.

- **Eelarve liiki 44** kasutatakse majandustegevusest saadud tulude (eelarve konto 322) ja nende arvelt tehtavate kulude ja investeeringute kajastamisel. Eelarve liigi 44 puhul avaneb SAPis tulu kajastamisel vastav limiit kulude ja investeeringute tegemiseks.

- **Eelarve liiki 45** kasutatakse järgmiste ebaregulaarsete tulude ja nendega seotud kulude kajastamiseks:

1. Õiguskaitsevahenditena saadud tulu lepingu rikkumise korral, kui seda tulu kasutatakse sama kohustuse (eesmärgi) täitmiseks nagu oli ette nähtud algses lepingus;

2. kindlustusjuhtumite puhul kindlustusandja poolt kahju või kulude hüvitamine, kui seda tulu kasutatakse sama kindlustusobjekti taastamiseks või asendamiseks;

3. kompromisslepinguga saadud hüvitis, kui seda tulu kasutatakse kompromissina lõpetatud lepingu või selle asemel samal eesmärgil sõlmitud lepingu täitmiseks.

3.Mitterahalised vahendid

KOOD - NIMETUS

60 - Mitterahalised vahendid

Mitterahalised vahendid (liik 60) on põhivara amortisatsioon, põhivara jääkmaksumuse mahakandmine, eraldised ja muud tehingud, mis ei too kaasa rahavoogu. Mitterahaliste vahendite kasutamiseks piirmäärasid riigieelarvega ei seata.

Alates 2026. a riigieelarvest ei esitata mitterahalisi vahendeid riigieelarves. Põhivara amortisatsioonikulu eelarve kontol 61 esitatakse eelarve koostamisel planeerimise andmetes.

Edasiantavad maksud

Riigieelarve seaduse § 32 lõikest 3 lähtuvalt on edasiantavad maksud riigieelarves nii tulu kui ka kuluna planeeritud maksud, maksed ja muud tasud, mida riik maksuhalduri või selleks määratud asutuse kaudu kogub ja edastab õigusaktis määratud isikule, ja mis kantakse saajale edasi vastavalt maksu tegelikule laekumisele. Edasiantavate maksude koodid ja nimetused on:

KOOD - NIMETUS

50 - Tulumaks
51 - Sotsiaalmaks
52 - Töötuskindlustusmakse
53 - Kogumispensioni makse
54 - Maamaks
55 - Aktsiisimaks
56 - Hasartmängumaks
57 - Tollimaks
58 - Keskkonnatasu
59 - Lõivud, trahvid jm edasiantavad tasud

Edasiantavad **maksutulud** planeeritakse üksnes RaMi valitsemisalas (Maksu- ja Tolliameti eelarves).

Maksude **edasiandmise kulud** planeeritakse vastavas valitsemisalas (Rahandus-, Sotsiaal-, Kultuuri-, Keskkonna- või Justiitsministeeriumi valitsemisalades). Edasiantavate maksukulude puhul kasutatakse alati vastavat eelarve objektikoodi.

Edasiantavast hasartmängumaksust (eelarve liik 56) saadud vahendite puhul näidatakse SAPis vastav kasutuslimiit eelarve liigiga 43. Hasartmängumaksust saadud tulude arvel tehtud tegelike kulude ja investeeringute viimisel kuluarvestuse infosüsteemi asendatakse eelarve liik 43 eelarve liigiga 56. Erisust rakendatakse Hasartmängumaksu seaduse 01.01.2019 redaktsiooni alusel edasiantava hasartmängumaksu puhul

Edasiantavad tulud patendiameti riigilõivudest ja alates 2022. aastast kohalikele omavalitsustele edasiantavatest liikluskaamerate trahvidest planeeritakse liigiga 59 vastavalt eelarve kontodel 320 ja 3880. Edasiandmise kulu planeeritakse liigiga 59 eelarve kontol 60.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 26.08.2026

3.4.3. Eelarve konto

Eelarve konto näitab tehingu majanduslikku sisu ja seob eelarve raamatupidamisega. Eelarve konto on kuni 6-kohalise koodiga arvestusobjekt, mida kodeeritakse ja hallatakse riigis keskselt.

Igale eelarve kontole vastavad rahandusministri kehtestatud kontoplaanis (rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 **„Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend"** (edaspidi üldeeskiri) lisa 1) kehtestatud kontoplaanis kajastatavad kontod, mille sisu on selgitatud kontoplaani kasutusjuhendis.

Juhul kui eelarve kontode algus on 30, 320 ja 38, on selliselt algavate eelarve kontode nimetused sätestatud üldeeskirja lisas 1.

Eelarve kontode erinevused üldeeskirjast

1. Kaupade ja teenuste müügitulude eelarve kontod jaotatakse sisu järgi eelarve kontoks 322 „Tulud majandustegevusest" ja eelarve kontoks 323 „Üüri- ja renditulud, õiguste müügitulu, muu toodete ja teenuste müük". Majandustegevusest saadav tulu (eelarve liik 44), millest seda saav riigiasutus tohib teha ise kulutusi, on koondatud üheks eelarve kontoks 322.

- **Eelarve konto 322** vastavaus üldeeskirjale on järgmine:

- kontogrupi 322 (tulu majandustegevusest) kontod, v.a konto 322730 (kinnipidamiskohtade tulud), mida kajastatakse teatud juhtudel (Eesti-Rootsi vahel sõlmitud vanglarendileping) koos eelarve liigiga 10 eelarve kontol 323;
- kontogrupi 3230 (tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest) kontod;
- v.a kontod 32300003 (lootsitasud) ja kontod 32300004 (mootorsõiduki registreerimistasud);
- kontogrupi 3231 (tulud põllu- ja metsamajandusest, jahindusest ning kalandusest) kontod;
- kontogrupi 3232 (tulud muudelt majandusaladelt) kontod.

- **Eelarve konto 323** vastavus üldeeskirjale on järgmine:

  - kontogrupi 3233 (üür ja rent) kontod;
  - kontogrupi 3237 (õiguste müük) kontod;
  - kontogrupi 3238 (muu toodete ja teenuste müük) kontod;
  - kontod 32300003 (lootsitasud) ja 32300004 (mootorsõiduki registreerimistasud).

2. **Eelarve konto 358** vastavus üldeeskirja kontodele on järgmine:

   - 350000 (kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks);
   - 350010 (kodumaise sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks);
   - 350060 (tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine (miinusmärgiga));
   - 350200 (kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks);

    - 350210 (kodumaise sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks);
    - 350260 (tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine (miinusmärgiga));
    - 352100 (saadud tegevustoetused);
    - 352800 (saadud liikmemaksud);
    - 352900 (annetused).

Kui välistoetusele on toetuse andja poolt või siseriiklikult õigusaktiga (toetuse andmise tingimustega) ette nähtud riigieelarveline kaasrahastus, siis selle kattеallikaks on riigi maksu- või muud tulud. Need tulud on juba riigieelarves kajastatud ja välistoetuse planeerimisel neid uuesti tuluna ei kajastata.

Kui riigiasutus saab välistoetuse kaasrahastamis-kohustuse täitmiseks vahendid muudelt residentidelt (v.a riigiasutustelt), siis selline tulu on riigieelarve vaates esmakordne tulu ja kajastatakse kontol 358.

3. **Eelarve konto 359** vastavus üldeeskirja kontodele on järgmine:

- 350020 (välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks);
- 350030 (välismaise sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks);
- 350070 (tagasi nõutud välismaine sihtfinantseerimine (miinusmärgiga));
- 350220 (välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks);
- 350230 (välismaise sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks);
- 350270 (tagasi nõutud välismaine sihtfinantseerimine (miinusmärgiga)).

4. **Eelarve konto 41** vastavus üldeeskirjale on järgmine:

- kontoklassi 41 (sotsiaaltoetused) kontod;
- konto 206040 (pensionieraldised), see on erand Sotsiaalkindlustusametile alates 2027. a eelarvest.

5. **Eelarve konto 55** vastavus üldeeskirjale on järgmine:

- kontoklassi 55 (majandamiskulud) kontod, v.a kontod 55291003 kuni 55291099;
- kontogrupi 6010 (maksud, lõivud, trahvid (tegevuskulud)) kontod, v.a 601000, 601002 ja 601005, reegel kehtib alates 2027.a eelarvest;
- kontorühma 605 (kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest (v.a maksu-, lõivu- ja trahvinõuded) kontod, v.a liikide 41 ja 32 puhul, siis loetakse kontorühma kontod eelarve kontoks 450, reegel kehtib alates 2027. a eelarvest;
- kontorühma 608 (muud tegevuskulud) kontod, v.a konto 608020 (varude allahindlus) ja 608000 (valuutakursi vahed), reegel kehtib alates 2027.a eelarvest.

6. **Eelarve konto 208** vastavus üldeeskirjale on järgmine:

- kontorühma 208 (laenukohustised) kontod;
- kontorühma 258 (laenukohustiste pikaajaline osa) kontod.

7. **Eelarve konto 1032** vastavus üldeeskirjale on järgmine:

- kontogrupi 1032 (laenu- ja liisingunõuded) kontod;
- kontogrupi 1532 (laenu- ja liisingunõuete pikaajaline osa) kontod.

8. **Eelarve konto 60** vastavus üldeeskirjale on järgmine:

- kontogrupi 6012 (kulu ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud maksu-, lõivu- ja trahvinõuetest) kontod, kajastatakse netopõhimõttel vastavatel tulukontodel;
- kontogrupi 6015 (edasiantud maksud, lõivud, trahvid, muud seadusjärgsed tasud) kontod.

9. **Eelarve kontoga 600** „Riigisaladusega seotud kulud“ eristatakse riigisaladusega kaetud kulud muudest tegevuskuludest (eelarve kontost 60). Eelarve kontol 600 planeeritakse sellised kulud, mis **riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse** ja **Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 „Riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitse kord“** järgi on salastatud teave ja mis üldeeskirja järgi näidatakse raamatupidamiskontol 600000 „Riigisaladusega seotud kulud“. Sellistel juhtudel ei eristata kulusid, investeeringuid ega käibemaksukulu.

10. **Eelarve konto 15** vastavus üldeeskirjale on kontod 55291003 kuni 55291099.

    Eelarve kontol 15 planeeritakse investeeringud. Vastav limiit kajastatakse SAPis investeeringute kontogrupi tunnusega „I“, mis kuluarvestuse infosüsteemi viimisel teisendatakse tagasi eelarve kontoks 15

Erisused eelarve kontode planeerimisel ja kasutamisel

1. Eelarve kontol 101 planeeritakse lühiajalised finantsinvesteeringud, välja arvatud riigikassa rahapaigutused lühiajalistesse likviidsetesse väärtpaberitesse.

2. Eelarve kontot 45 võib kasutada erandina 2027. a riigieelarve välistoetuste planeerimisel.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 27.08.2026

3.4.4. Eelarve objekt

Arvestusobjektiga **„Eelarve objekt“** peetakse vajadusel täiendavat arvestust ning seatakse eelarves vastavaid piirmäärasid. Eelarve objekt võetakse kasutusele juhul, kui Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Rahandusministeerium või vahendite kasutaja peab vajalikuks eelarve sihtotstarvet lisaks eelarve liigile ja majanduslikule sisule või muudele arvestusobjektidele täpsemalt määratleda.

Eelarve objekti on kohustuslik kasutada:

- investeeringute ja investeeringutoetuste eristamiseks;
- Vabariigi Valitsuse reservi kasutamise eristamiseks;
- arvestuslike kulude (liik 10) täpsustamiseks;
- juhul, kui eelarve liik, eelarve konto, toetuse kood või muu arvestusobjekt ei võimalda Rahandusministeeriumi hinnangul piiritleda vahendi kasutamise sihtotstarvet.

Üleriigiline eelarve objekt eristatakse teistest eelarve objektidest koodi kolmanda ja neljanda kohaga, mis on „00“. Üleriigiline eelarve objekt on kohustuslikuks kasutamiseks kõikidele riigiasutustele. Üleriigilise eelarve objekti kasutusele võtmise otsuse teeb Rahandusministeeriumi riigieelarve osakond (RO). Sellega tagatakse, et ühesuguse kitsa sihtotstarbega vahendid on riigiüleselt ühetaoliselt eelarvestatud.

Kodeerimine

Eelarve objekti koodi pikkus on 8 kohta.

Koodi 1–2 koht näitavad tähekombinatsioonina sihtotstarvet või allikat:

Nimetus	Tunnus
SE	Kulud, välja arvatud investeeringutoetused
VR	Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbeta vahendid
SR	Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelised vahendid
OR	Omandireformi reservfond
IN	Investeeringud ja investeeringutoetused

Kui investeeringuks või investeeringutoetuseks eraldatakse eelarve reservist (tunnustega VR, SR), eristatakse investeering või investeeringutoetus üksnes eelarve konto või detailsemate kontode alusel.

Koodi 3–4 koht näitavad keskselt määratud riigiülese eelarve objekti või objekti kasutaja koodi, mis antakse Rahandusministeeriumi poolt:

Nimetus	Tunnus
00	Üleriigiline eelarve objekt
P1	Riigikogu Kantselei
P2	Vabariigi Presidendi Kantselei
P3	Riigikontroll
P4	Õiguskantsleri Kantselei

P5	Riigikohus
P6	Kohtud grupp
01	Riigikantselei haldusala
02	Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala
03	Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala
04	Kaitseministeeriumi valitsemisala
05	Kliimaministeeriumi valitsemisala
06	Kultuuriministeeriumi valitsemisala
07	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala
08	Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala
09	Rahandusministeeriumi valitsemisala
10	Siseministeeriumi valitsemisala
11	Sotsiaalministeeriumi valitsemisala
13	Välisministeeriumi valitsemisala

Kinnisasja investeeringute ja investeeringutoetuste kodeerimisel on kohustuslik koodi kolmandal ja neljandal kohal näidata objekti kasutaja ehk valitsemisala koodi.

Koodi 5–8 koht näitavad objekti tunnust.

Kui investeering või investeeringutoetus on mõeldud vallasasja soetamiseks, tähistab koodi 5. koht üleriigilist vallasvara gruppi järgmiselt:

Tunnus	Nimetus
IN001xxx	Inventar
IN002xxx	IT investeeringud
IN003xxx	Transpordivahendid
IN004xxx	Masinad ja seadmed
IN005xxx	Muud investeeringud (eespool nimetamata muu vara)

Vallasvara koodi kuues kuni kaheksas koht Rahandusministeeriumi antud kolmekohaline kombinatsioon. Kui CO2 vahendite arvelt soetatakse vallasvara, nt laeva, siis eelarve objekti kood on IN003035.

Kinnisasjade investeeringute ja investeeringutoetuste korral on koodi viies kuni kaheksas koht valitsemisala antud objekti tunnus.

Vabariigi Valitsuse reservist eraldamise korral moodustatakse koodi kuues kuni kaheksas koht õigusakti (valitsuse otsuse või rahandusministri käskkirja) numbri alusel.

Kui kinnisvarasse suunatud investeerimistegevus on samatüübiline või kinnisasju on palju ja ei ole otstarbekas nende osas eraldi arvestust pidada (nt kutsekoolide remondifond, maade ostud), võib Rahandusministeeriumi nõusolekul koondada investeerimistegevus grupiks ja luua kood grupile.

Uue eelarve objekti kasutuselevõtu protseduur

Enne uue eelarve objekti kasutusele võtmist, sh finantsarvestuse infosüsteemis (edaspidi SAP) või kuluarvestuse infosüsteemis (edaspidi KAIS).

Üleriigiline eelarve objekt - RO teavitab valitsemisalasid keskselt määratud eelarve objekti koodist, nimetusest ja selgitab, millise sihtotstarbega vahendit tuleb üleriigilise eelarve objektina kajastada.

Valitsemisala eelarve objekt - valitsemisala kooskõlastab kasutusele võetava eelarve objekti kavandatava nimetuse ja koodi RO analüütikuga, kes:

- kontrollib REISi andmetest koodi ja nimetuse unikaalsust;
- teavitab valitsemisalasid kooskõlastamisest või mittekooskõlastamise põhjustest.

RO analüütik teavitab nimetuse ja koodi kooskõlastamisest või keskselt määratud üleriigilise eelarve objekti nimetusest ja koodist:

- REIS ja KAIS administraatoreid Rahandusministeeriumi eelarvearenduste osakonnas (edaspidi EAO) **tere@rmit.ee**;
- Riigi Tugiteenuste Keskust **Juta.Maar@rtk.ee**.

REISi administraator sisestab eelarve objekti nimetuse ja koodi REISi põhiandmetesse.
KAISi administraator täiendab KAISi andmestikku uue eelarve objekti nimetuse ja koodiga.

Kõik kooskõlastused ja teavitused tehakse e-kirjaga.

Eelarve objekti nimetuse ja koodi kasutamine

Ühe ja sama eelarve objekti koodiga koos ei tohi olla kasutuses mitu erinevat nimetust, sama nimetust ei tohi kasutada koos erinevate eelarve objekti koodidega.

Järjepidevuse ja andmete võrreldavuse tagamiseks ei muudeta kasutusele võetud eelarve objekti koodi ja nimetust, v.a eelarveklassifikaatori lisas 5 märgitud juhtudel (nt SE asendamine IN-ga).

EAO peab kõikide kasutusele võetud eelarve objektide koodide ja nimetuste arvestust ja tagab REISi kaudu valitsemisaladele vajaliku info.

Valitsemisala kasutab kooskõlastatud eelarve objekti koodi ja nimetust läbivalt kõikides

infosüsteemides (REIS, KAIS, SAP) ning aruandluses.

RO ja EAO töötajad korraldavad ja jälgivad vastavalt oma tööülesannetele, et valitsemisalad kasutaksid infosüsteemides REIS, KAIS, SAP eelarve objektide korrektset koodi ja nimetust. Ebatäpsuste puhul teavitatakse valitsemisalasid, kes korrastavad esimesel võimalusel andmed.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 27.08.2026

3.4.5. Toetus

Arvestusobjekti **„Toetus“** kasutatakse välistoetuse ja selle riigieelarvelise kaasfinantseeringu ning struktuuritoetuse registris menetletavate riigisiseste toetuste kajastamisel. Riigisisese toetuse kajastamisel võib kasutada arvestusobjekti „Toetus” ka siis, kui toetuse üle ei peeta arvestust struktuuritoetuste registris. SAPis seatakse eelarve kasutamise piirangud toetuse koodide lõikes.

Kodeerimine

Toetuse koodi pikkus on kuni 20 kohta ja kood koosneb kolmest osast. Toetuste kodeerimisel kasutatakse vahendamise tunnust, toetuse tunnust, valitsemisala administratiivset, sh asutuse tunnust, fondi tunnust, vahendaja tunnust, rakendusperioodi alguse tunnust, rakendusskeemi numbrit ja teatud juhtudel võib lisada tähtedest ja numbritest koosneva vabalt valitud tunnuse.

Toetuse vahendamise kolmeosaline kood koostatakse järgmiselt:

1. Esimesse osasse, mis on kuuekohaline, märgitakse vahendamise tunnus „S“, toetuse tunnus, ühekohaline valitsemisala **administratiivne tunnus**, fondi tunnus ja sidekriips;

2. teise osasse, mis on viiekohaline, märgitakse vahendaja tunnus ning rakendusperioodi algus ja sidekriips;

3. kolmandasse osasse märgitakse

    - juhul, kui toetust menetletakse struktuuritoetuse registris, viiekohaline rakendusskeemi number ilma programmperioodi ja punktideta;

    - juhul, kui toetust ei menetleta struktuuritoetuse registris, siis kuni üheksakohaline tähtedest ja/või numbritest koosnev vabalt valitud tunnus.

Toetuse kasutamise kolmeosaline kood koostatakse järgmiselt:

1. Esimesse osasse, mis on viiekohaline, märgitakse toetuse tunnus, kuni kolmekohaline asutuse tunnus ja sidekriips;;

2. teise ossa, mis on viiekohaline, märgitakse fondi tunnus, rakendusperioodi algus ja sidekriips

3. kolmandasse osasse märgitakse

    - juhul, kui toetust menetletakse struktuuritoetuse registris, viiekohaline rakendusskeemi number ilma rakendusperioodi ja punktideta, millele võib järgneda kuni viiekohaline tähtedest, sidekriipsust ja/või numbritest koosnev vabalt valitud tunnus;

    - juhul, kui toetust ei menetleta struktuuritoetuse registris, siis kuni kümnekohaline tähtedest, sidekriipsust ja/ või numbritest koosnev vabalt valitud tunnus.

Arvestusobjekti „Toetus“ kasutamise täpsed juhised koos koodi moodustamiseks **vajalike tunnustega** on leitavad **peatüks 5.6.4**.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 01.09.2026

3.4.6. Planeerimistasand

Arvestusobjekti „**Planeerimistasand**“ kasutatakse strateegilisel planeerimisel, eelarve planeerimisel, kuluarvestuses ja eelarve piirmäärade seadmisel.

Planeerimistasanditeks on: **tulemusvaldkond**, **programm**, **programmi tegevus**, **teenus**. Piirmäärad seatakse riigieelarves esitatud tasemele. 2020. ja 2021. aastal oli selleks planeerimistasand „Programm“. Alates 2022. aastast on selleks planeerimistasand „Programmi tegevus“. Igal planeerimistasandil on eesmärk ja mõõdik ning need peavad eristuma statistilisest infost. Planeerimistasandile seatav mõõdik peab olema eesmärgiga kooskõlas, st tulenema eesmärgi püstitusest ja sõnastusest.

Planeerimistasandile seatud eesmärk seatakse SMART põhimõtte alusel, st eesmärk on spetsiifiline (S), mõõdetav (M), saavutatav (A), asjakohane (R) ja ajastatud (T).

- S (specific) – spetsiifiline. Püstitatud konkreetse planeerimistasandi sisulise ulatuse piires ning väljendab selgelt taotletavat mõju, oodatavat tulemust või väljundit;
- M (measurable) – mõõdetav. Eesmärgi sõnastus on selline, et saavutamise edenemise mõõdetavus või võimalus edenemist hinnata on tajutav;
- A (achievable) – saavutatav. Piisavalt kõrged, et need paneks tulemuste nimel maksimaalselt pingutama, jäädes sealjuures kokkulepitud perioodil reaalselt saavutatavateks.
- R (relevant) – asjakohane. Eesmärgid peavad vastama planeerimistasandile ja tulenema kõrgemal tasandil seatud eesmärkidest. Tuleb arvesse võtta, mida konkreetsel planeerimistasandil on võimalik reaalselt mõjutada või saavutada.
- T (timed) – ajastatud ehk planeerimistasandi ajaraamiga seotud. Oluline on lähtuda arengudokumendi ajaperspektiivist, eesmärgi õige ajastus aitab tegevuste asjakohasust ja efekti hinnata ning suunata tegevusi. Arvesse tuleb võtta, millal poliitika rakendamise mõjud avalduvad ning millisel moel andmeid kogutakse.

Kodeerimine

Igale planeerimistasandile omistatakse unikaalne kood ja nimetus.

TULEMUSVALDKOND

Koodi pikkus on kaks kohta.
Näide. Tulemusvaldkonna (TUV) kahekohaline unikaalne kood:

KOOD	NIMETUS
EK	Eesti keel ja eestlus

PROGRAMM

Koodi pikkus on neli kohta, millest:

1. kaks esimest kohta näitavad tulemusvaldkonda;
2. kolmas ja neljas koht näitavad programmi.

Näide. Programmi (PR) neljakohaline unikaalne kood:

KOOD	NIMETUS
EK01	Keeleprogramm

MEEDE

Planeerimistasandi kasutamine alates 2027. a eelarvest strateegilises planeerimises, kuluarvestuses ja arvestuse pidamisel lõpetatakse. Kuid andmete esitamisel infosüsteemi KAIS tuleb siiski meetmete koodid (kuuekohaline unikaalne kood) esitada.

Näide:

KOOD	NIMETUS
EK0101 *(vajalik)*	*varasem meetme nimetus või nimetuse lahter jääb täitmata*

PROGRAMMI TEGEVUS

Koodi pikkus on kaheksa kohta, millest:

1. kaks esimest kohta näitavad tulemusvaldkonda;
2. kolmas ja neljas koht näitavad programmi;
3. viies ja kuues koht on vabalt valitud numbrid või varasemad meetme tunnused;
4. seitsmes ja kaheksas koht näitavad programmi tegevust.

Näide. Programmi tegevuse (PR_TEG) kaheksakohaline kood:

KOOD	NIMETUS
EK010101	Eesti keele maine ja staatuse tugevdamine

TEENUS

Koodi pikkus on kümme kohta, millest:

1. kaks esimest kohta näitavad tulemusvaldkonda;
2. kolmas ja neljas koht näitavad programmi;
3. viies ja kuues koht on vabalt valitud numbrid või varasemad meetme tunnused;
4. seitsmes ja kaheksas koht näitavad programmi tegevust;
5. üheksas ja kümnes kohta näitavad teenust.

Näide. Teenuse (TEEN) (põhiteenus) kümnekohaline unikaalne kood:

KOOD	NIMETUS
EK01010101	Eesti keele mainet ja staatust tugevdavate tegevuste korraldamine

Planeerimistasandi mõõdiku kood koosneb vastava planeerimistasandi koodist, sidekriipsust ja numbrikombinatsioonist. Koodi pikkus on kuni kolmteist kohta.

Näide. Programmi mõõdiku kood:

KOOD	NIMETUS
EK01-05	Eesti keelt kasutavate inimeste osakaal rahvastikust

Kodeerimise piirangud:

- kasutatakse ainult **suurtähti ja numbreid**;
- **Ei tohi** kasutada täppidega tähti, tühikuid ega kirjavahemärke.
- Juba **eksisteerinud koodi ei tohi** uue tunnuse loomisel **kasutusele võtta**.

- Koodi sisse kirjutatud hierarhia näitab kuuluvust **ainult koodi loomise hetkel.**

Planeerimistasandi asukoha muutmisel selle kood ei muutu. Sellega tagatakse planeerimistasandi ajaline järjepidevus ja võrreldavus läbi aastate nii asutuste kui riigiülestes andmetes ja aruannetes. Kui teenus muudab tulemusvaldkondade hierarhias kohta, seotakse see Rahandusministeeriumi poolt infosüsteemis uue tulemusvaldkonna, programmi, programmi tegevusega.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 30.09.2026

3.4.7. Tegevusala, tehingupartner

Tegevusala

Arvestusobjekti „**Tegevusala**“ kasutatakse eelarvestamisel ja raamatupidamises rahvusvahelise klassifikaatori COFOG lõikes aruandluse saamiseks. Kulud ja investeeringud planeeritakse eelarvesse vähemalt alljärgnevas detailsuses:

01 – üldised valitsussektori teenused;

02 – riigikaitse;

03 – avalik kord ja julgeolek;

04 – majandus;

05 – keskkonnakaitse;

06 – elamu- ja kommunaalmajandus;

07 – tervishoid;

08 – vaba aeg, kultuur, religioon;

09 – haridus;

10 – sotsiaalne kaitse.

SAP-is peetakse arvestust 5-kohalise koodiga, kodeeritakse **üldeeskirja lisa nr 3** järgi.

Tehingupartner

Arvestusobjekti „**Tehingupartner**“ kasutatakse finants- ja kuluarvestuses. Ühekordse planeerimise põhimõtet järgides ei kasutata tehingupartneri koodi eelarve planeerimisel. Tehingupartneri koodi kasutatakse eelarve täitmise algandmetes, kui pärast eelarve vastuvõtmise selgub, et vahendaja annab toetust riigiasutusele või toetuse saajal on riigiasutusest partner. Tehingupartneri koodi alusel tehakse riigieelarve täitmise lõppandmetes vajalikud konsolideerimised.

Arvestusobjekt kodeeritakse **üldeeskirja lisa nr 2** järgi.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 12.08.2022

3.4.8. Kuluüksus, projekt, ressurss/kulukoht

Kuluüksus

Arvestusobjektiga „**Kuluüksus**“ peetakse kuluarvestust asutuse allüksuste või veelgi detailsemate jaotiste kohta vastavalt asutuse struktuurile või ülesehitusele lähtuvalt asutuse vajadusest. Asutus võib kuluüksustele kinnitada ka eelarve limiidid.

Kodeerimine

Koodi pikkus on kuni kümme kohta, millest:

1. Esimest tähistatakse tähega „K“;
2. teine, kolmas ja neljas koht on administratiivse tunnuse alusel loodud asutuse koodi;
3. ülejäänud kohad tähistavad hierarhiliselt asutuse allüksusi vastavalt asutuse struktuurile.

Projekt

Arvestusobjekti „**Projekt**“ määratakse omavahel seotud ülesannete hulk, mida täidetakse kindlate piirangute raames, näiteks ajakava ja eelarve. Projektide arvestust peetakse üldjuhul asutuse

vajadustest lähtuvalt, kuid kohustuslik on see materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel. Projekte on sobiv kasutada ka kindla ajapiiranguga kodumaiste toetuste kajastamisel.

Kodeerimine

Koodi pikkus on kuni 20 kohta, millest:

1. Esimene, teine ja kolmas koht on asutuse kood;
2. neljas koht on sidekriips;
3. ülejäänud kohad määratakse asutuse vajadusest lähtuvalt.

Ressurss/kulukoht

Arvestusobjekt "**Ressurss/kulukoht**" kirjeldab asutuse kasutuses olevaid vahendeid, mida kasutatakse tegevuste läbiviimiseks ja teenuste osutamiseks (näiteks inimtööjõud, töövahendid, ruumid jm).

Ressurss/kulukohas kirjeldatud tegevused ei pea olema võrdsed tegevuspõhise eelarve hierarhias kajastatud tegevustega. Üldjuhul on need detailsemad kui programmi arvestusobjektis määratud tegevused ja alategevused. Ressurss/kulukoht on kasutusel tegevuste maksumuste arvestuse tagamiseks ja asutuse täiendavatest arvestusvajadustest lähtuvalt. Ressurss/kulukohta kasutatakse ka ressursside (hooned, sõidukid jne) kohta kuluarvestuse pidamiseks.

Kodeerimine

Koodi pikkus on kuni 12 kohta, millest:

1. Esimene ja teine koht näitavad ressursiliiki või kulukohta;
2. kolmas, neljas ja viies koht näitavad asutust;
3. ülejäänud kohad määratakse asutuse vajadusest lähtuvalt, kohtade eristamiseks kasutatakse sidekriipsu.

Ressursiliigid ja nende tunnused:

RESSURSILIIK	TUNNUS
Ametikohad	AK
Antud toetused	AT
IT varad	IT
Kinnistud	KI
Inventar ja materjalid	MM
Maismaasõidukid	MS
Õhusõidukid	OS
Masinad ja seadmed	SE
Veesõidukid	VS
Tegevuste otsekulud	OK
Muud kulukogumid	MK

Ressursiliikide nimekirjas olevate maismaasõidukite kodeerimisel tuleb täiendavalt järgida **üldeeskirja** § 32 lõikes 4 sätestatud nõudeid:

- Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksused, v.a Kaitsevägi ja välisesindused, kasutavad maismaasõidukitega seotud tehingute kajastamisel riigi ühtses majandustarkvaras SAP arvestusobjekti „Ressurss/kulukoht" koode, mis määratakse igale omandis olevale või renditud või tasuta kasutusse saadud sõidukile. Koodi nimetusse märgitakse sõiduki kategooria, kasutusotstarve, kasutamist lubava tehingu liik, sõiduki mark ja mudel. Kulud on lubatud jätta sõidukite kaupa jaotamata, kui see on põhjendatud arvestuse liigse keerukuse vältimiseks.

Asutuse kuluarvestuseks vajalikud kulukohad, nt „UR-üritused ja uuringud", „PN-püsinavigatsioonimärgid", „LH-loodushoiukulud" jms, mis ei sobi arvestusobjekti „Projekt" mõiste alla ja mille üle on vaja pidada aastate-ülest arvestust, luuakse kokkuleppel RTK-ga.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 03.09.2024

3.4.9. Tugiteenus, teenuse tegevus, klient

Arvestusobjekte „**Tugiteenus**" ja „**Klient**" kasutatakse traditsioonilises ja tegevuspõhise kuluarvestuse pidamiseks. Arvestusobjekti „**Teenuse tegevus**" kasutatakse vaid tegevuspõhises kuluarvestuses.

Tugiteenus

Tugiteenus (käsiraamatus ka sisemine tugiteenus) võimaldab põhiteenuste osutamist toetavad tegevused ühe tunnuse abil koondada, hinnastada ja kuluarvestuse mudeli abil jaotada selle teenusega seotud ressursikulu põhiteenustele.

Koodi pikkus on kuni 35 kohta. Kodeeritakse asutuse vajadusest lähtuvalt.

Teenuse tegevus

Arvestusobjekt „Teenuse tegevus“ võimaldab ressursse jaotada teenustele mitte ainult otse, vaid teenuse tegevuste kaudu (kuluarvestuse mudelites on mõlemad variandid võimalikud).

Koodi pikkus on kuni 35 kohta. Kodeeritakse asutuse vajadusest lähtuvalt.

Klient

Arvestusobjekt „Klient“ langeb kokku käsiraamatus kasutatava mõistega „sihtrühm“. Arvestusobjekti kasutatakse nii tugiteenuse kui ka teenuse jaoks.

Koodi pikkus on kuni 35 kohta. Kodeeritakse asutuse vajadusest lähtuvalt.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 03.09.2024

3.5. Tegevuspõhine eelarve

Tegevuspõhine eelarve

Tegevuspõhise kulujuhtimise ja eelarvestamise rakendamine Eestis oli osa suuremast avaliku sektori finantsjuhtimise reformist, mis sai alguse juba enam kui 15 aastat tagasi. Veel 20 aastat tagasi käisid Eesti avalikus sektoris finantsaruandlus, eelarvestamine ja kulude juhtimine igaüks oma jalga.

Esimese sammuna pikemas reformide jadas viidi finantsaruandlus kassapõhiselt arvestuselt üle tekkepõhisele, samuti kaasajastati avaliku sektori arvestuspõhimõtteid, viies need kooskõlla rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standarditega (IPSAS, International Public Sector Accounting Standards). Esimesed kogu Eesti riiki hõlmavad avaliku sektori konsolideeritud tekkepõhised finantsaruanded koostati 31.12.2004 lõppeva majandusaasta kohta. Alates sellest ajast on Eesti avaliku sektori finantsaruandluse kõrge kvaliteet leidnud korduvat tunnustust erinevate rahvusvaheliste organisatsioonide poolt.

Reformi järgmiseks suuremaks verstapostiks oli riigieelarve viimine tekkepõhistele alustele, pannes avaliku sektori finantsaruandluse ja eelarvestamise „kõnelema ühte ja sama keelt“. Esmakordselt koostati tekkepõhistel alustel 2017. aasta riigieelarve.

Üleminek tekkepõhistele finantsaruannetele ja eelarvele ei olnud eesmärgid iseenesest, vaid ettevalmistus ja eeldus selleks, et ühel päeval saaks riik teha kvaliteedihüppe avaliku sektori kulude juhtimises ja minna üle tegevuspõhisele eelarvele.

Miks tegevuspõhine eelarve?

Kuigi tegevuspõhine eelarve ei pruugi olla lahendus kõigile finantsprobleemidele, on sel mitmeid olulisi eeliseid võrreldes varasema majandusliku sisu eelarvega, millest olulisematena võib välja tuua alljärgnevaid:

- **Eelarve kulude sidumine strateegiliste eesmärkide ja arengukavadega**. Varasem, majandusliku sisu eelarve ülesehitus lähtus kulude olemusest (tööjõukulud, majandamiskulud, finantskulud, investeeringud jne) ning nähtav seos riigi strateegiliste eesmärkide ja arengukavadega puudus. Tegevuspõhine eelarve struktureeriks kulud erinevate valdkondade, programmide ja teenuste lõikes, mis võimaldab eelarve koostajatel, kinnitajatel ning avalikkusel märksa paremini hinnata, milliste eesmärkide nimel ja kui palju riik ressursse kulutab.

- **Keskendumine kulude asemel lõppeesmärgile.** Varasem riigieelarve keskendus kulupoolele – kui palju erinevat liiki kulutusi on riik nõus erinevates ministeeriumites ja haldusalades tegema. Tegevuspõhine eelarve keskendub eesmärkidele – milliseid teenuseid peab riik vajalikuks osutada ja kui palju üks või teine teenus või programm maksumaksjale maksma läheb.

- **Tõesem informatsioon programmide ja teenuste maksumuse kohta võimaldab tõsta**

- **efektiivsust ja teha paremaid juhtimisotsuseid.** Tegevuspõhine kulude juhtimine võimaldab senisest märksa täpsemini hinnata erinevate teenuste ja programmide maksumust. Kuna iga teenuse hind tuletatakse teenuse osutamiseks vajalike tegevuste maksumusest, võimaldab see ka paremini aru saada, kuidas erinevate kulukomponentide hinnamuutused mõjutavad teenuse lõppmaksumust. Informatsioon teenuste ja programmide tegeliku maksumuse kohta võimaldab teha läbimõeldumaid juhtimisotsuseid, sealhulgas:

    1. identifitseerida ebavajalikke või väheefektiivseid kulutusi ja neid elimineerida;
    2. leida, milliste teenuste hind kujuneb maksumaksjale ebamõistlikult kalliks, mistõttu nende osutamiseks tuleks leida säästlikum alternatiiv;
    3. otsustada, milliste ressursside abil on kõige mõistlikum üht või teist teenust osutada (näiteks – kas teatud teenuseid oleks mõttekam osutada oma töötajatega või sisse osta);
    4. hinnastada elanikele pakutavaid avalikke teenuseid lähtudes nende tegelikest maksumusest;
    5. siduda riigitöötajate tulemustasud efektiivsuse kasvuga teenuste pakkumisel ja programmide läbiviimisel.

- **Usaldusväärsem informatsioon tegevuste kohta annab aluse organisatsioonilisteks ümberkorraldusteks.** Tegevuspõhine kulude juhtimine annab täiendavat informatsiooni erinevate tegevuste ja nende maksumuse kohta erinevates avaliku sektori organisatsioonides (ministeeriumites ja allasutustes). See võimaldab paremini võrrelda erinevate organisatsioonide efektiivsust ja teha otsuseid organisatsioonilisteks ümberkorraldusteks, sh erinevate asutuste liitmiseks või lahutamiseks.

- **Läbipaistvuse suurenemine avalikus sektoris.** Tegevuspõhise kuluarvestuse ja eelarve rakendamine avalikus sektoris aitab muuta avaliku sektori finantsjuhtimist läbipaistvamaks. Selle eelduseks on, et eelarve ja selle täitmise andmed on avalikud - ministeeriumi haldusala, tema juhitavate valdkondade ja teenusteni välja. Avalikkuse jaoks on lihtsasti jälgitav, milliste eesmärkide saavutamiseks riik kui palju ressursse jagab, mis soodustab ühtlasi kodanike suuremat huvi ja aktiivsemat kaasarääkimist riigijuhtimise teemadel. Tegevuspõhisele eelarvele üleminekut on soovitanud ka rahvusvahelised organisatsioonid, sh OECD.

Tegevuspõhine eelarve kui osa riigireformist.

Eesti Vabariigi suureks **väljakutseks on tõhusam riigivalitsemine piiratud ressursside tingimustes**. Eesti suhteliselt kõrge ja kasvav arengutase toob kaasa valikute keerukuse kasvu, uute ülesannete lahendamisel saab aina harvem tugineda teiste riikide edukatele kogemusele ning sageli tuleb lahendada esmakordseid poliitikaväljakutseid. Tõhusam riigivalitsemine eeldab võimet kasutada olemasolevaid ressursse võimalikult optimaalselt, mis tähendab sageli ka ministeeriumite ja organisatsioonide piire ületavate strateegiliste eesmärkide elluviimist.

Vabariigi Valitsuse eesmärk on riigireformi elluviimise tulemusena saavutada mõjusam ja tõhusam riigiülesannete täitmine, kvaliteetsem avalike teenuste pakkumine, valitsussektori kulutuste ja töötajate arvu vähenemine ning valitsussektori paindlikum ja vähem bürokraatlikum töökorraldus.

Strateegilise ja finantsjuhtimise arendamisel on rõhuasetus just valitsemisalade ülese koostöö parandamisel, selguse suurendamisel, mida avaliku rahaga tehakse, ning raha kasutamisel saadud kogemuste toomisel uute otsuste sisendiks. Tulemus- ja finantsinformatsiooni sagedasem kasutamine sisendina otsuste tegemisel eeldab tulemusinformatsiooni kvaliteedi olulist tõstmist ning struktureerimist viisil, mis lubab seda kasutada finantsinformatsiooniga seotult.

Arengueesmärke ja rahastamisotsuseid tuleb hoolega valida, et tagada avalike teenuste kvaliteet ja kättesaadavus. Tõenäoliselt ei ole riigil lähiajal võimalik eraldada olulises mahus täiendavaid ressursse avalike teenuste osutamiseks, mistõttu seisab valitsus silmitsi ülesandega tõhustada avalike teenuste osutamist. Teenuse osutamise efektiivsuse tõstmiseks on vajalik selle maksumust mõõta, mis omakorda eeldab ressursside sidumist tegevusinfoga ning tegevuste väljundite ja tulemuste senisest paremat jälgimist ja hindamist.

Tulemuslikkuse hindamine tähendab mitmesuguste tulemuslikkuse mõõdikute kasutamist kogu juhtimisahelas, alates planeerimisest kuni lõpptulemuste hindamiseni. Liikumine sisendipõhiselt süsteemilt väljundi- või tulemuspõhise (ehk tegevuspõhise eelarve) suunas eeldab tulemuspõhise informatsiooni korrastamist ja süstematiseerimist, et vähendada selle kogumise ja kasutamise keerukust. Tulemuspõhise juhtimissüsteemi loomise ja arendamisega tegelevad täna kõik riigiasutused, igaüks omas tempos, vastavalt võimetele ja organisatsiooni arenguetappidele.

Kontakt: eneken.lipp@fin.ee

Viimati uuendatud 23.04.2025

3.5.1. Tegevuspõhine kuluarvestus

Rahvusvahelises käsitluses nimetatame tegevuspõhist eelarvestamist ***Performance Based Budgeting (PBB)***.

Tegevuspõhine kuluarvestus (Activity Based Costing ehk ABC) arenes välja USAs 1970-1980ndatel aastatel. Tegevuspõhise kuluarvestuse loojateks peetakse Robin Cooper'it ja Robert Kaplan'it, kes avaldasid sellel teemal mitmeid kirjutusi, kus nad väitsid, et traditsiooniline kuluarvestus ei võimalda saada piisavalt täpset infot toodete ja teenuste tegeliku maksumuse kohta ning juhtimisinfo kvaliteedi

tõstmiseks on oluline aru saada ja mõõta, kui palju ja milliseid tegevusi on toodete või teenuste loomiseks vaja kasutada.

Kui traditsioonilise kuluarvestuse põhimõtete kohaselt jagatakse üldkulud toodetele ja teenustele mingi ligikaudse proportsiooni alusel, siis tegevuspõhine kuluarvestus analüüsib, milliseid tegevusi ja millises koguses on ühe või teise toote valmistamiseks või teenuse osutamiseks vaja teha ning seejärel kui palju erinevaid ressursse on vaja tegevuste teostamiseks kulutada (ehk milline on iga tegevuse hind). Läbi teenuste osutamiseks hädavajalike tegevuste hinna tuletatakse lõpuks teenuse enda tegelik maksumus. Seega hinnaarvestus lähtub mitte tehtud kulutuste subjektiivsest jagamisest lõpp-produktidele (nagu traditsioonilise kuluarvestuse puhul), vaid sellest, milliseid tegevusi on kauba tootmiseks või teenuse osutamiseks vaja teha ja kui suur on iga tegevuse maksumus.

Traditsioonilise ja tegevuspõhise kuluarvestuse erinevustest ning asutuse kulumudelist ja valitsemisala eelarvemudelist saab lugeda täpsemalt kulumudeli koostamise juhendist.

Kontakt: aili.armvaart@fin.ee

Viimati uuendatud 16.09.2025

3.5.1.1. Kuluarvestuse üldpõhimõtted

- Programmide eelarve kavandatakse lähtuvalt asutuste teenuste maksumusest.
- Kulumudel koostatakse kõikide riigiasutuste kohta.
- Asutuste kulumudelitest koondatakse valitsemisala mudel.
- Asutuse kulumudeli koostamiseks esitatakse teenuste loetelu koos eesmärkidega, nende mõõdikutega ning seos programmi tegevusega.
- Kulu peab olema kuluarvestuses jaotatav või suunatav teenusele, mis seda kulu põhjustab.

※ Kaudsed kulud jaotatakse esmalt sisemistele tugiteenustele, seejärel teenustele.

Kontakt: aili.armvaart@fin.ee

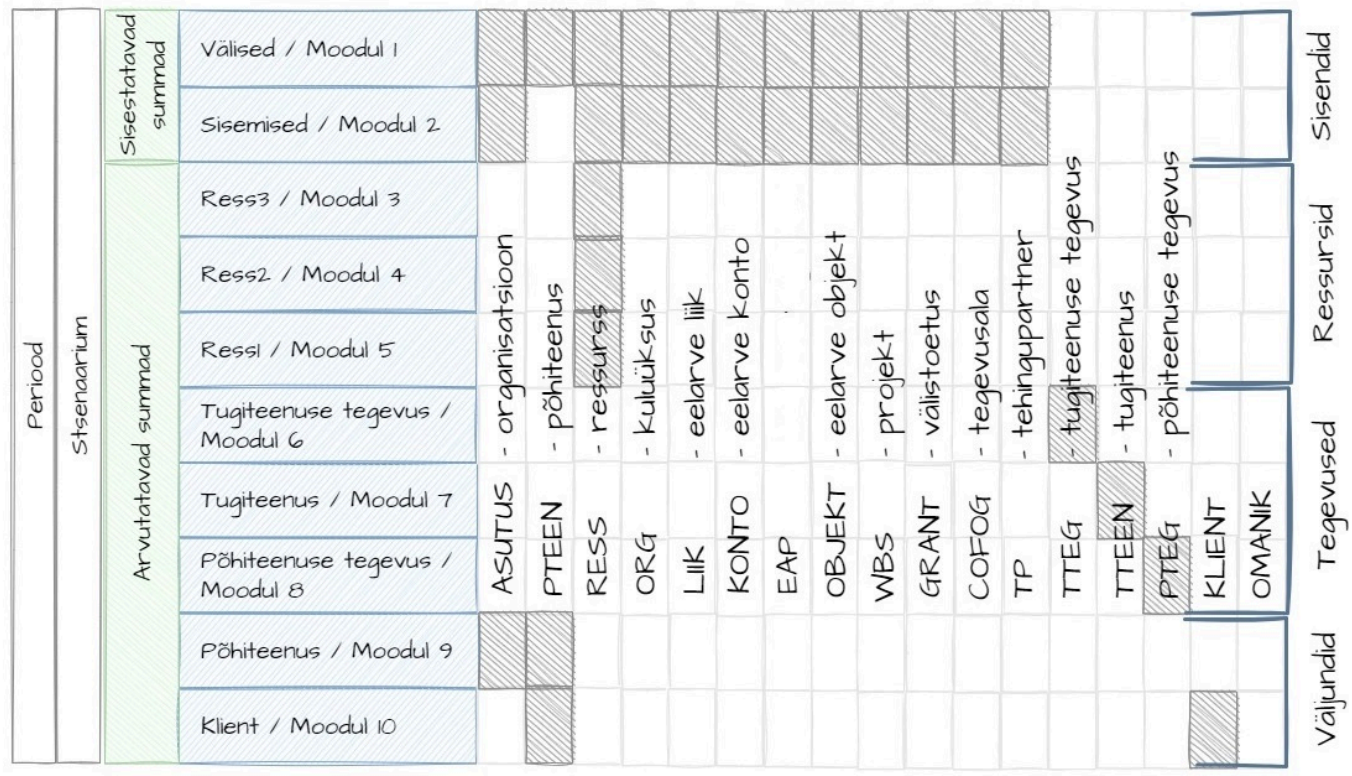
Viimati uuendatud 13.04.2023

3.5.1.2. Kulumudeli ülesehitus ja mõisted

Mis on kulumudel?

Kulumudel on andmeobjektide omavaheliste seoste haldamise struktureeritud esitus, mis koosneb erinevatest omavahel seotud komponentidest. Kulumudelile on iseloomulikud lihtsad ja loogilised põhjus-tagajärg seosed. Kulumudel sisaldab struktuurseid ja perioodiliselt muutuvaid andmeid.

Riigiasutuste kulumudelid toetuvad ühtsele metoodilisele raamistikule.

Joonis Eesti tegevuspõhise riigieelarve metoodikas kasutatav kulumudeli

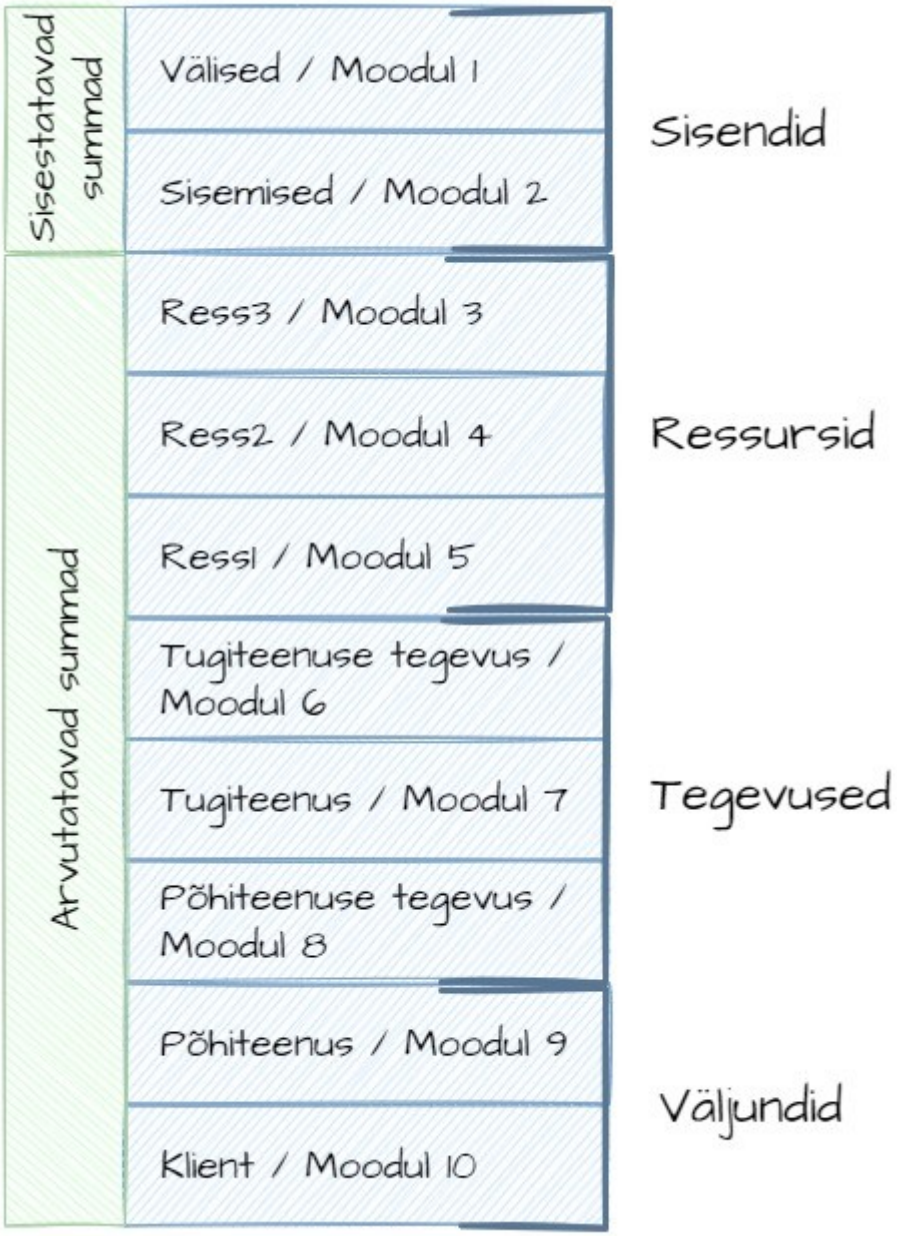
struktuur

Peamised mudeli komponendid:

Moodulid - mudeli struktuursed komponendid.

Klassikalise kulujuhtimisteooria kohaselt koosneb kulumudel kolmest moodulist: ressursi (Resource) moodul, tegevuste (Activity) moodul, hinnastatavate objektide (Cost Object) moodul Teenused.

Eesti tegevuspõhise riigieelarve metoodikas on kasutusel 10 moodulit, mis jagunevad sisendmooduliteks (moodulid 1-2), ressursimooduliteks (moodulid 3-5) tegevuste mooduliteks (moodulid 6-8) ja väljundmooduliteks (9-10).

Dimensioonid (dimensions) - mooduli komponendid, n-ö andmete analüüsimise kategooria (nt teenuste analüüsimine piirkonna ja kliendisegmentide võrdluses).

Dimensiooni liikmed (dimension members)- dimensioonid koosnevad selle liikmetest, mille nimetused ja lühendid peavad olema unikaalsed

Arvestusobjektid (accounts) - ühe mooduli sisene arvestusobjekt, moodustub ühest või enamast dimensioonist ehk dimensioonide kombinatsioon või lõimumiskoht (sarnane vaste finantsarvestuses on „kontokombinatsioon“)

Käiturid (drivers) ja nende kogused - arvestusobjektidele külge märgitav jaotusreegel, mille abil ühendatakse mudeli erinevad komponendid ühtseks tervikuks

Suunamised (assignments) - arvestusobjektide vaheline ühenduslüli. Käiturite abil

suunatakse arvestusobjektide kulud ühelt arvestusobjektilt teisele (nt. ressursi mooduli arvestusobjektilt tegevuste mooduli arvestusobjektile).

Atribuudid (atrributes) – mudeli arvestusobjektidele määratletavad tunnused, mis oluliselt tõhustavad analüüsi, määratlemine sõltub otseselt juhtide vajadustest

Perioodid (periods) ja stsenaariumid (scenarios) - näitavad millise ajahetke kohta soovitakse kulumudel koostada ning stsenaarium määrab ära millise kulumudeli liigiga on tegemist (plaan, eelarve, täitmine jne).

MOODULID

Mooduli nimetus / KAISis	Mooduli eesmärk ja selgitus
Välised / Module1	Asutusväliste kulude sisend. Moodulis kajastatakse eelarvestamiseks ja täitmise jälgimiseks teiste asutuste / ministeeriumi kulud ja investeeringud, mis mõjutavad olulisel määral osutatavate teenuste tõest maksumust. Sellisteks kuludeks on näiteks IT-asutuse poolt pakutavate IT-teenuste kulud. Alates 3.moodulist on võimalik kulukäiturite abil korraldada ressursside ja tegevuste moodulites kuluarvestust. Samas peab olema tagatud, et edasi suunatud sisendite summad jõuavad põhiteenusele (9.moodul).
Sisemised / Module2	Asutuse enda kulude sisend. Moodulis kajastatakse asutuse tulude, kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute eelarve ning täitmise andmed. Sisendid suunatakse kuluarvestuse põhimõtetest lähtuvalt järgnevatesse moodulitesse, kuid põhiteenuse mooduli (9.moodul) kasutamine on kohustuslik. Sisenditest kujunevad väljundid moodulite läbimise käigus ning sisendite ja väljundite summad peavad olema võrdsed.
Ress3 / Module3	Vahearvestus. Moodul on loodud ressursside üle vahearvestuse pidamiseks (ei ole kohustuslik), aga võib kasutada ka teisi dimensioone ja/või nende kombinatsioone. Edasi suunatakse summad järgnevatesse moodulitesse.
Ress2 / Module4	Vahearvestus. Moodul on loodud ressursside üle vahearvestuse pidamiseks (ei ole kohustuslik), aga võib kasutada ka teisi dimensioone ja/või nende kombinatsioone.

Mooduli nimetus / KAISis	Mooduli eesmärk ja selgitus
Ress1 / Module5	Ressursside maksumuse arvestus. Moodulis (ei ole kohustuslik) kajastatakse ressurssidega seonduvad kulud ja investeeringud. Kulumudelis tuleb kõikidele summadele ressursitunnused omistada. Ressursid panustavad edasi vastavalt asutuse kehtestatud metoodikale kas tegevustesse või tugiteenustesse.
Tugiteenuse tegevus / Module6	Tugiteenuse tegevuse maksumuse arvestus. Moodulis (ei ole kohustuslik) kajastatakse asutuse tugiteenuse tegevustega seotud summad, mille eelduseks on tugiteenuste ja nende tegevuste kaardistamine.
Tugiteenus / Module7	Tugiteenuse maksumuse arvestus. Moodulis kajastatakse asutuse tugiteenustega seotud summad vastavalt kaardistatud ja kinnitatud tugiteenuste nimekirjale. Summad suunatakse edasi moodulisse 8 ja/või 9.
Põhiteenuse tegevus/ Module8	Põhiteenuste tegevuste maksumuse arvestus. Moodulis (ei ole kohustuslik) kajastatakse asutuse põhiteenuse tegevustega seotud kulud, mille eelduseks on tegevuste kaardistamine. Summad suunatakse edasi moodulisse 9.
Põhiteenus / Module 9	(Põhi)teenuste maksumuse arvestus. Moodulis kajastatakse asutuse (põhi)teenustega seotud andmed. Teenustele lisatakse atribuutidena strateegilise planeerimise tasandid. Summad suunatakse edasi moodulisse 10
Klient / Module10	Klientide hinnastamine. Moodulis kajastatakse asutuse klientidega seotud summad, mille eelduseks on kliendipõhise juhtimissüsteemi olemasolu. Selle mooduliga lõppeb mudeli arvestus. On kohustuslik kulusid edasi jagavatele asutustele, nt IT-asutused, kes koondavad kulud klientide ja teenuste kaupa (sh moodulis 2 kasutusel olevate kohustuslike tunnustega finantsandmed) ja edastavad teistele asutustele moodul 1 tarbeks.

DIMENSIOONID JA ATRIBUUDID

JRK nr.	Eelarveklassifikaatori arvestusobjekti nimi	kulumudeli dimensiooni nimi / kood	Täpsustus
1	Organisatsioon	Asutus / ASUTUS	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2, 9
2	ei ole kirjeldatud	Põhiteenus / PTEEN	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 9, (10)
3	Ressurss / kulukoht	Ressurss / RESS	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2, (3), (4), 5
4	Tulu- / kuluüksus	Kuluüksus / ORG	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2
5	Eelarve liik	Liik / LIIK	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2
6	Eelarve konto	Konto / KONTO	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2
7	ei ole kirjeldatud	EAP	kulumudeli dimensioon, vabatahtlik, on loodud sisustamiseks asutuse vajadusest lähtuvalt sobivate tunnustega
8	Eelarve objekt	Objekt / OBJ	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2
9	ei ole kirjeldatud	Projekt / WBS	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2
10	Toetus	Grant / GRANT	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2
11	Tegevusala	Tegevusala / COFOG	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2
12	Tehingupartneri kood	Tehingupartneri kood / TP	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (1), 2

13	Teenuse tegevus	Tugiteenuse tegevus / TTEG	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (6)
14	Tugiteenus	Tugiteenus / TTEEN	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis 7
15	Teenuse tegevus	Põhiteenuse tegevus / PTEG	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (8)
16	Klient	Klient / KLIENT	kulumudeli dimensioon, kohustuslik moodulis (10)
17	ei ole kirjeldatud	Omanik / OMANIK	kulumudeli dimensioon, ei ole kohustuslik, on loodud sisustamiseks asutuse vajadusest lähtuvalt sobivate tunnustega
18	Planeerimistasand	Tulemusvaldkond / TUV	kulumudeli väliselt põhiteenusele (9 mooduli PTEEN väärtusele) lisatav atribuut
19	Planeerimistasand	Programm / PR	kulumudeli väliselt põhiteenusele (9 mooduli PTEEN väärtusele) lisatav atribuut
20	Planeerimistasand	Meede / ME	kulumudeli väliselt põhiteenusele (9 mooduli PTEEN väärtusele) lisatav atribuut
21	Planeerimistasand	Programmi tegevus / PRTEG	kulumudeli väliselt põhiteenusele (9 mooduli PTEEN väärtusele) lisatav atribuut
22	Planeerimistasand	Teenus / TEENUS	kulumudeli väliselt põhiteenusele (9 mooduli PTEEN väärtusele) lisatav atribuut

Paigaldustabelid

Mudel koosneb tervikuna 22 paigaldustabelist, millest kõik ei pruugi andmeid sisaldada ja seetõttu aktiivses kasutuses olla.

Paigaldus-tabel / tüüp	Lühiselgitus

Model / Struktuurne	Kajastab mudeli nime ja lühendit, vaikimisi valuutat ja käituri kasutust moodulites
Dimension / Struktuurne	Kajastab mudelis kasutatavate dimensioonide ning mudelisiseste atribuutide dimensioonide nimetusi ja koode
Module / Struktuurne	Kajastab moodulite nimetusi ja koode ning järjekorda mudelis
Dimension Order / Struktuurne	Määrab dimensioonide kasutamise ja järjekorra moodulites
Dimension Level / Struktuurne	Määrab dimensioonide ja mudelisiseste atribuutide tasandid ning nende hierarhia. Automatiseeritud lahendusega kasutatakse vaid kõige detailsemat taset. Mõjutab ennekõike aruannete koostamist
Dimension Member / Struktuurne	Kajastab dimensioonide ja atribuutide liikmete nimekirja
Account / Perioodiline	Sisaldab mudelis kasutatavate arvestusobjektide (kombinatsioonid) nimekirja koos käituri informatsiooniga
Rollup Account / Perioodiline	Summeeruv arvestusobjekt, mis moodustub arvestusobjektide kaudu automaatselt; informeeriva tähendusega
Assignment / Perioodiline	Sisaldab mudeli moodulite arvestusobjektide vahelisi seoseid ja käituri koguseid
Entered Cost Element / Perioodiline	Kajastab arvestusobjekti perioodilisi rahalisi väärtuseid nagu kulud, tulud, investeeringud ja/või finantseerimistehingud
Value Attribute / Struktuurne	Sisaldab atribuutide loendit, mis on tüübilt numbrilised, sh valemitega seotud või tekstilised
Value Attribute Periodic Default / Perioodiline	Sisaldab numbriliste atribuutide valemite infot

Value Attribute Association / Perioodiline	Sisaldab arvestusobjekti seoseid numbriliste või tekstilist tüüpi atribuutidega
Dimension Member and Value Attribute Association / Perioodiline	Sisaldab numbriliste atribuutide väärtuseid, mis on seotud dimensiooni liikmetega
Dimension Attribute Association / Perioodiline	Sisaldab arvestusobjekti seoseid dimensionaalset tüüpi atribuutidega
Dimension Member and Dimension Attribute Association / Perioodiline	Sisaldab atribuute, mis on seotud dimensiooni liikmetega
Driver / Struktuurne	Kajastab mudelis kasutatavate käiturite loendit ja seadistust
CurrencyRate / Perioodiline	Kajastab valuutakursse perioodilise arvestuse pidamiseks, kuid ei kohaldu Eesti oludes, mistõttu paigaldustabelit andmetega ei sisustata
Period / Struktuurne	Kajastab mudelis kasutatavaid perioode, sh nende algus- ja lõpukuupäevasid
PeriodLevel / Struktuurne	Määratleb perioodide tasandite ehk hierarhia kasutuse ja sügavuse ning mõjutab ennekõike aruannete koostamist
Scenario / Struktuurne	Kajastab mudelis kasutatavaid stsenaariume ja nende selgitusi. Riigiasutuste kulumudeli paigaldustabelites on stsenaariumite nimed kajastatud nii nime kui ka selgituse veerus. Stsenaariumite selgitused on kättesaadavad riiklikust eelarve- ja kuluarvestuse juhendi
ScenarioLevel / Struktuurne	Määratleb stsenaariumite tasandite ehk hierarhia kasutuse ja sügavuse

Stsenaariumid

Scenario name / reference / Level name	***Selgitus***
Plaan_kokku / PLAAN_KOKKU / Top Scenario	Eelarve vastuvõtmisel PLAAN_KOKKU stsenaariumi all olevad jooksva perioodi stsenaariumite andmed kopeeritakse, asendades kõik eelnevad stsenaariumid stsenaariumiga EELARVE, st PLAAN_KOKKU võrdub stsenaariumiga EELARVE (kinnitatud_eelarve)
Eelarve_plaan / PLAAN / Scenario2	Kogu baaseelarve (eelarve piirmäär, mis antakse valitsemisaladele RES/RE korrast tulenevalt, sh tuludest sõltuvad kulud ning arvestuslikud
Prognoos_1 / PROGNOOS_1 / Scenario2	Rahandusministeeriumi kevadprognoos. Kajastatakse muudatusi, mis on vajalikud majandusprognoosi koostamiseks ja mis tulenevad majandusprognoosist. Lisatakse ainult muudatus võrreldes stsenaariumiga PLAAN
RES_Rahastamiskava / RES_RAHASTAMISKAVA / Scenario2	VV RES otsustest tulenevad muudatused, valitsemisalade vahelised RES protsessi ajal kokku lepitud ümbertõsted. Lisatakse ainult muudatus võrreldes stsenaariumiga PLAAN +/- PROGNOOS_1
Prognoos_2 / PROGNOOS_2 / Scenario2	Rahandusministeeriumi suveprognoos. Kajastatakse muudatusi, mis on vajalikud majandusprognoosi koostamiseks ja mis tulevad majandusprognoosist. Lisatakse ainult muudatus võrreldes stsenaariumitega PLAAN +/- teised muudatused (nt 1 PROGNOOS_1)
RE_1_eelnõu_etapp / RE_EELNOU / Scenario2	RE eelnõu 1. etapp. VV RE protsessi otsused, valitsemisalade vahel RE protsessis kokku lepitud ümbertõsted. Esimene lugemine Riigikogus. Lisatakse ainult muudatus võrreldes stsenaariumiga PLAAN +/- teised muudatused (nt PROGNOOS_1)
RE_2_eelnõu_etapp / RE_EELNOU2 / Scenario2	RE eelnõu 2. etapp. Teine lugemine Riigikogus. Lisatakse ainult muudatus võrreldes stsenaariumiga PLAAN +/- teised muudatused (nt PROGNOOS_1)
RE_3_eelnõu_etapp / RE_EELNOU3 / Scenario2	RE eelnõu 3. etapp. Kolmas lugemine Riigikogus. Lisatakse ainult muudatus võrreldes stsenaariumiga PLAAN +/- teised muudatused (nt PROGNOOS_1)

Eelarve_kokku **/ EELARVE_KOKKU** **/ Top Scenario**	
Kinnitatud_eelarve / EELARVE / Scenario2	Kinnitatud eelarve
Eelarve_ule / EELARVE_ULE / Scenario2	Eelmisest perioodist üle kantud finantsvahendid
Reserv / RESERV / Scenario2	Vabariigi Valitsuse reserv, sihtotstarbeline reserv, omandireserv
Jooksev_muudatus / JOOKSEV_MUUDATUS / Scenario2	Eelarve jooksev muudatus (asutuse otsustustase)
Eelarve_liigendus / EELARVE_LIIGENDUS / Scenario2	Eelarve liigenduse muudatus (Valitsuse otsustustase)
Ministri_liigendus / MINISTRI_LIIGENDUS / Scenario2	Eelarve jooksev muudatus (valitsemisala sisene, ministeeriumi otsustustase)
Seaduse_muudatus / SEADUSE_MUUDATUS / Scenario2	Eelarve seaduse muudatus (Riigikogu otsustustase)
Lisaeelarve / LISAEELARVE / **Scenario2**	Lisaeelarve baasseaduse tähenduses
RIB **/ RIB** **/ Top Scenario**	
Tegelik **/ Tegelik** **/ Scenario2**	Tegelik eelarve täitmine

Tegelik_plaan
/ TEGELIK_PLAAN
/ Scenario2

Kontakt: aili.armvaart@fin.ee

Viimati uuendatud 03.09.2024

3.5.1.3. Näide: Asutuse kuluarvestuse kulumudeli koostamise juhis (tekstidokument)

Iga asutus peaks koostama ja hoidma asjakohasena asutuse kulumudeli juhendit, mis annab ülevaate mudelis kasutatavatest arvestusobjektidest, jaotusreeglitest ja käituritest ning kirjeldab mudeli ülesehituse ja jaotusaluste loogikat.

Järgnevalt leiate näite asutuse kulumudeli juhendist.

Sisukord

1. Üldsätted
2. Kulumudeli Lähteandmed
3. Teenuse maksumuse kujunemine I etapp
4. Teenuse maksumuse kujunemine II etapp

1. Üldsätted

1.1... ministeeriumi kuluarvestuse kulumudeli koostamise juhendi eesmärk ja üldpõhimõtted

1.1.1. ... ministeeriumi kuluarvestuse kulumudeli koostamise juhendi (edaspidi juhend) eesmärk on selgitada ja täiendada Rahandusministeeriumi kulumudeli koostamise juhendi nõudeid ...-le kui ministeeriumi kuluarvestuse kulumudeli koostajale.
1.1.2. Juhend kirjeldab ... ministeeriumi kuluarvestuse väljundi ehk teenuste maksumuse kujunemist.
1.1.3. Juhend on suunatud ... ministeeriumi kulumudeli koostajale ja rakendajale.
1.1.4. ... ministeeriumi kuluarvestuse kulumudelis on lähtutud traditsioonilise kuluarvestuse põhimõttest.
1.1.5. Kuluarvestuse kulumudeli lähteandmed on kõikidele kuluarvestuse arvestusobjektidele ja

vajadusel eelarvestamise arvestusobjektidele kogutud finantsandmed.
1.1.6. Täiendavalt kasutatakse kuluarvestuse kulumudeli koostamisel asutuse struktuuri andmeid ja strateegilise juhtimisinfo (tulemusvaldkond, programm, meede, programmi tegevus ehk võimekus ja teenus) andmeid.

1.2 . Juhendis kasutatavad mõisted

1.2.1. **Arvestusobjekt** on kodeeritud objekt, mille kohta toimuvad eelarvestamine, raamatupidamine ja aruandlus.
1.2.2. **Avaliku sektori teenindamise** teenus on teenus, mis toetab avaliku teenuse osutamist teise asutuse ametnikele või töötajatele (teisele asutusele). Avaliku sektori teenindamise teenus toetab poliitikat kujundava otsuse ettevalmistamist, teise asutuse toimimist, otsese avaliku teenuse osutamist või
tööülesande täitmist.
1.2.3. **Kaudne kulu** on kulu, mille tekkimise põhjus on kaudselt seostatav tegevustega või teenustega. Näiteks IKT, personali- ja halduskulud, mida ei saa teenustega otseselt seostada.
1.2.4. **Kaudne teenus** on teenus, mille käigus asutused osutavad õigusaktides sätestatud teenust teenuse kasusaaja otsese pöördumiseta ning teenuse kasusaajaid ei ole võimalik identifitseerida.
1.2.5. **Kuluarvestuse kulumudel** on põhimõtete kogum, mille alusel toimub otse- ja kaudsete kulude andmekorje, kulude jaotamine teenustele ning teenuste maksumuse arvestamine.
1.2.6. **Kuluarvestuse kulumudeli lähteandmed** on kõikidele kuluarvestuse arvestusobjektidele (kuluüksus, projekt, majanduslik sisu, ressurss/kulukoht) ja vajadusel eelarve arvestusobjektidele (eelarve üksus, eelarve liik, eelarve konto, eelarve objekt, programm, toetus) kogutud finantsandmed.
1.2.7. **Kulude jaotamine** on tegevuspõhise kuluarvestuse korral kaudsete kulude sidumine tegevustega ressursside jaotamise kaudu ja tegevustele omistatud kulude sidumine teenuste või toodetega kasutades põhjuslikke seoseid iseloomustavaid käitureid. Tegevuse või teenuse kulu peab peale kulude jaotust sisaldama ainult konkreetse teenuse osutamiseks vajaliku ressursi või tegevuse kulu. Traditsioonilise kuluarvestuse korral kaudsete kulude sidumine otse teenustega ressursside jaotamise kaudu kasutades põhjuslikke seoseid iseloomustavaid käitureid.
1.2.8. **Kuluüksus** on asutuse allüksus, mis on seotud asutuse struktuuriga, kelle kulusid mõõdetakse kuluarvestuses ning kellele võib seada tekkepõhise eelarve, mille kinnipidamise eest kuluüksus vastutab.
1.2.9. **Käitur** on ühik, mis iseloomustab ressursi osalemist tegevustes või teenustes. Käitur on iga mõjur (näiteks tk, m2, tund, minut, sündmus, %, koefitsent), mis põhjustab muutusi teenuses, protsessis, tegevuses või ressurssides ja nende kasutamises ning mille alusel jaotatakse kulud.
1.2.10. **Otsekulu** on kulu, mille tekkimise põhjus on otseselt seostatav asutuse tegevustega või teenustega.
1.2.11. **Otsene teenus** on teenus, mida asutus osutab füüsilisele- või eraõiguslikule juriidilisele isikule teeninduskontakti kaudu mis tahes suhtluskanalis ja mis võimaldab isikul täita seadusest tulenevat kohustust või kasutada seadusest tulenevat õigust. Otsene teenus toimub isiku eeldataval tahtel.
1.2.12. **Põhiteenus** on asutuse tegevuse või tegevuste tulemused, mis on suunatud välisele tarbijale. On avalike ülesannete täitmisel üldistes huvides osutatav teenus, mis on suunatud avalike hüvede pakkumisele, avaliku ülesandega kaasneva kohustuse täitmisele või põhiõiguste, -vabaduste ja huvide

kaitsele. Põhiteenused jagunevad otsesteks teenusteks, kaudseteks teenusteks ja avaliku sektori teenindamiseks ehk avaliku sektori teenindamise teenusteks.
1.2.13. **Planeerimistasand** on arvestusobjekt, mida kasutatakse strateegilises planeerimises, eelarve planeerimises ja finantsjuhtimises. Planeerimistasandid on tulemusvaldkond, programm, meede, tegevus ja alategevus.
1.2.14. **Ressurss/kulukoht** on arvestusobjekt, mis kirjeldab asutuse tegevusi või asutuse kasutuses olevaid vahendeid kuluarvestuseks ja mida kasutatakse tegevuste ja ressursside kohta kuluarvestuse pidamiseks. SAP-is on ühetaolised ressursid jaotatud liikidesse. Näiteks kinnistud, maismaasõidukid, üritused jne.
1.2.15. **SAP** on riigiasutuste ülene ühine majandustarkvara finants-, personali- ja palgaarvestuseks.
1.2.16. **Sisemine tugiteenus** on teenus, mis toetab avaliku teenuse osutamist asutuse sees. Sisemine tugiteenus toetab asutuse toimimist või tööülesande täitmist.
1.2.17. ... **ministeeriumi kulu** on kõikidele kulu- ja eelarvestamise arvestusobjektidele kogutud finantsandmed.
1.2.18. **Teenus** on tegevuse või tegevuste tulem, mis on suunatud välis- või sisekliendile. Teenust osutatakse kehtestatud standardite või seadusest tulenevate nõuete alusel.
1.2.19. **Tegevuspõhine eelarvestamine** on eelarvestamise meetod, kus valdkondade strateegilistest eesmärkidest lähtuvalt määratakse kindlaks ja eelarvestatakse eelarveperioodil vajalike väljundite (programmid) kogus ning seejärel nende väljundite saavutamiseks vajalike tegevuste ja ressursside kogus ning selleks tehtavad vajalikud kulutused. Tegevuspõhist eelarvestamise meetodit kasutatakse tegevuspõhise eelarve koostamisel.
1.2.20. **Tegevuspõhine kuluarvestus** on kuluarvestuse põhimõte, kus madalamaks hinnastatavaks objektiks on asutuse poolt pakutava teenuse tegevus. Teenuse osutamiseks kasutatavate ressursside kulud jagatakse kulumudelis kõigepealt teenuse tegevustele (protsessidele) ning seejärel teenustele.
1.2.21. **Traditsiooniline kuluarvestus** on kuluarvestuse põhimõte, kus madalamaks hinnastatavaks objektiks on asutuse poolt pakutav teenus. Teenuse osutamiseks kasutatavate ressursside kulud jagatakse kulumudelis otse teenustele.

2. Kulumudeli Lähteandmed

2.1 ... ministeeriumi/asutuse teenused ja kuluüksused

2.1.1. ... ministeeriumi teenuste ja protsesside korraldamise ning nende kvaliteedi eest vastutavad osakonnajuhatajad.
2.1.2 ... ministeeriumis on 61 teenust, neist 35 põhiteenust (sh 3 otsest, 22 kaudset, 10 avaliku sektori teenindamise teenust) ja 26 sisemist tugiteenust.
2.1.3 Üldjuhul osutab teenust üks struktuuriüksus.
2.1.3.1 Erandid:

- ...fondi vastutava asutuse ülesannete täitmise teenusesse panustab lisaks ... osakonnale-le ka ... osakond.
- Struktuuritoetuse rakendusasutuse ülesannete täimise teenusesse panustavad lisaks osakonnaleka ..osakond, ..osakond ja ..osakond.
- Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vastutava asutuse ülesannete täitmise teenusesse panustab lisaks osakonnale ka ..osakond.

- Valitsemisala riigivara arendamise ja arvestuse teenusesse panustab lisaks osakonnale ka ..osakond.
- Piirivalvepoliitika kujundamise teenusesse panustab lisaks osakonnale ka ..osakond.

2.1.4 Struktuuriüksuse kulu eristatakse finantsarvestuses arvestusobjektiga kuluüksusest.
2.1.5 Täiendavalt kasutatakse finantsarvestuses üldisi kuluüksusi (vt Lisa 1 read 62-71) juhul, kui kulu ei ole võimalik otseselt ühegi kuluüksusega siduda või kulu eristamine on väga ressursimahukas. Näiteks kajastatakse laste jõulupeo kulud kuluüksusega ... ministeerium_üldine, sest üritusel saavad osaleda kõikide töötajate lapsed sõltumata struktuuriüksusest ning üritusega seotud kulu on ...ministeeriumikogukuludega võrreldes ebaolulise mahuga, mille jaotamine osalenud struktuuriüksuste kaupa on väga ajamahukas.
2.1.6 Teenuste ja SAP kuluüksuste detailne loetelu on esitatud Lisas 1.

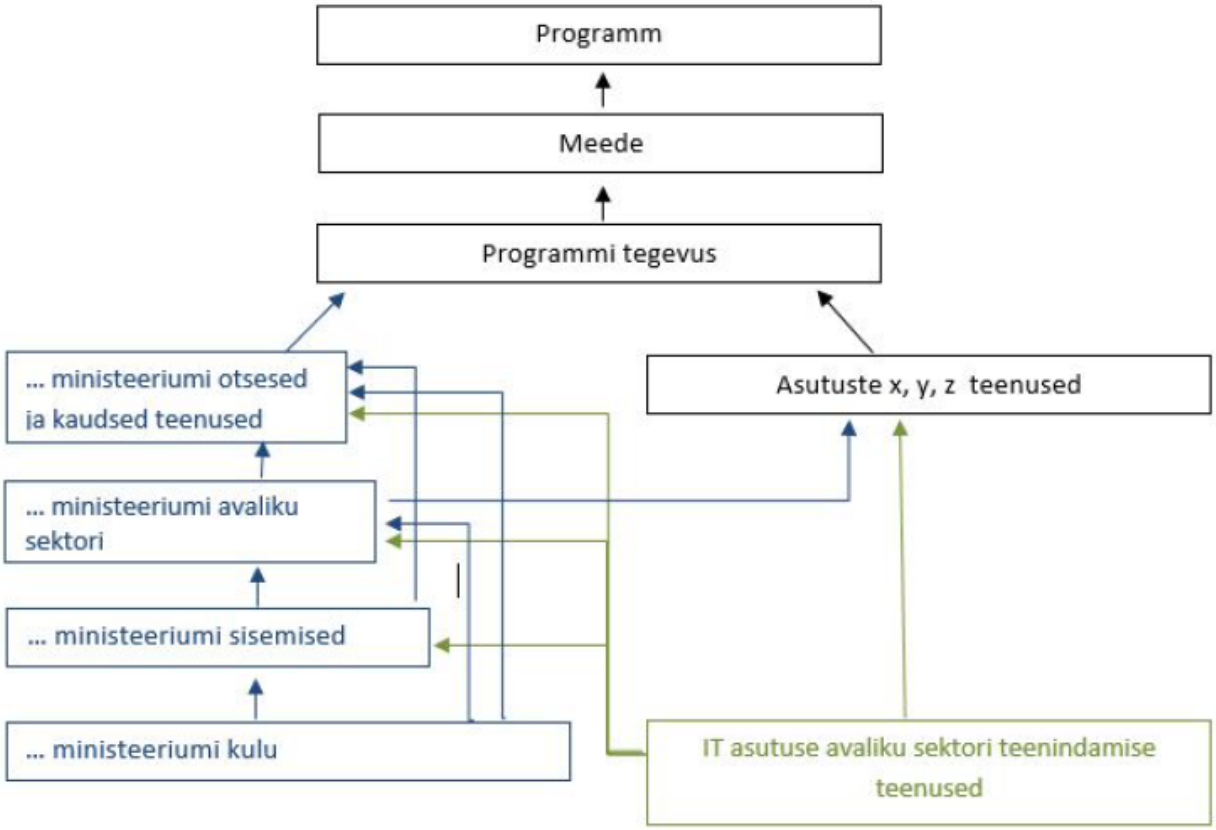
2.2 .... ministeeriumi otseste ja kaudsete teenuste seosed strateegilise planeerimise tasemetega ehk programmipuu

2.2.1. ... ministeeriumi otsesed ja kaudsed teenused panustavad järgmistesse arengukavadesse: ...arengukava , ... arengukava, ... arengukava.
2.2.2. ... ministeeriumi teenuste strateegilised planeerimistasandid on esitatud Lisas 2.

2.3 Kulude jaotuspõhimõtted

2.3.1. Kõik kulud jagatakse terviklikult peatükis 3 kirjeldatud jaotuspõhimõtete alusel. Aluseks võetakse SAP BO aruanne RP004 „Tekkepõhised detailsed tehingud“ tööleht „Tehingud maksukuludeta“ ja SAP BO aruanne HR025 „Tekkepõhine palgakulu kontolaiendite lõikes“ tööleht „Kontolaiendite lõikes“.
2.3.2. Kõik kulud jagatakse ühekordselt – kui kulu on ühe jaotuspõhimõtte alusel juba teenusele jagatud, siis järgmise jaotuspõhimõttega sama kulu teistkordselt teenustele ei jagata.
2.3.3. Kõik kulud jagatakse ühesuunaliselt - sisemise tugiteenuse kulud jaotatakse alati avaliku sektori teenindamise teenustele ja põhiteenustele, mitte kunagi teistele sisemistele tugiteenustele. Avaliku sektori teenindamise teenuste kulud jaotatakse alati otsestele ja kaudsetele teenustele, mitte kunagi teistele avaliku sektori teenindamise teenustele ega sisemistele tugiteenustele.
2.3.4. Kõikide kulude jagamise tulemusel saadakse kokku arengukavade rakendamise maksumused ...ministeeriumi valitsemisalas, vt joonis 1.

Joonis 1. Arengukavade maksumuste kujunemine ... valitsemisalas

2.4 Sisend teistelt asutustelt ja sisend teistele asutustele

2.4.1. ... ministeeriumi teenuste maksumuse arvutamisel võetakse kulumudelis arvesse ainult IT asutuse pakutavate teenuste maksumus.
2.4.2. Asutused x, y, ja z võtavad oma teenuste maksumuse arvutamisel arvesse ... ministeeriumi avaliku sektori teenindamise teenuste kulu.
2.4.3. IT asutus ei võta oma teenuste maksumuse arvutamisel arvesse ... ministeeriumi avaliku sektori teenindamise teenuste kulu, sest selline lihtsustus aitab vältida asutuste vahelist kulude jagamise ringtsükli teket.

2.5 Otsekulude ja kaudsete kulude loetelu

2.5.1. Otsekulude lähteandmed on SAP arvestusobjektil ressurss/kulukoht ressursiliigiga „Otsekulud“ (koodid algusega OK).
2.5.2. Kaudsete kulude lähteandmed on SAP arvestusobjektidel ressurss/kulukoht (v.a ressursiliik OK), kulukeskus, projekt ja/või majanduslik sisu.
2.5.3. Kinnistute ja maismaasõidukitega seotud kulude lähteandmed on riigiüleselt kohustuslikel ressursiliikidel „Kinnistud“ (koodid algusega KI) ja „Maismaasõidukid“ (koodid algusega MS).
2.5.4. Otsekulude ja kaudsete kulude detailne loetelu ressurssiliikide kaupa on esitatud Lisas 3 (va kuluüksused, mis on esitatud Lisas 1).

2.6 Kaudsete kulude kogumid, jaotuspõhimõtted ja käiturid

2.6.1. Kaudsed kulud seotakse teenustega vastavalt põhjuslikkuse seostele kasutades kulukäiturit. Kulukäituri määramiseks kasutatakse:
2.6.1.1. mõõtmist – näiteks kuluüksuse poolt hoones kasutatav pind ruutmeetrites
2.6.1.2. eksperthinnangut – näiteks osakonnajuhataja hinnang osakonna töötajate tööaja jagunemisele osakonna teenuste vahel.

3. Teenuse maksumuse kujunemine I etapp

3.1 Jaotuspõhimõte 1 – ressursiliigis „Otsekulud (AK)“ kajastatud kulude jaotamine teenustele

3.1.1. Ressursiliigis „AK“ kajastatud kulu on seotud konkreetse teenusega, seetõttu kuluarvestuse kulumudelis täiendavat kulude jaotamist ei toimu.

3.2 Jaotuspõhimõte 2 – ressursiliigis „Kinnistud (KI)“ kajastatud kaudsete kulude jaotamine teenustele

3.2.1. KI..0 -ITAGEN (IT-Agentuur) – jaotatakse eurokoordinatsiooni teenusele.
3.2.2. KI..0-KIRIK9 (Narva kirik) – jaotatakse usuasjade poliitika kujundamise teenusele.
3.2.3. KI..0-PIK... (... ministeerium)
3.2.3.1. I etapp - käitur on kuluüksuse kasutuses oleva pinna ruutmeetrite arv. Käituri abil arvutatakse kuluüksuse kasutuses oleva pinna osakaal kogu hoone pinnast. Kuluüksuse „... ministeerium üldine“ alla summeeritakse üldpindade (koridor, wc, köök, nõupidamise ruum, saun, serveri-, lõõgastus- ja ooteruum, lastetuba, vaba pind, valvuri pind) ruutmeetrid. Arvutuse tulemusel on kogu kinnistu kulu jaotatud kuluüksustele. Lähteandmed kuluüksuse kasutuses oleva pinna suuruse kohta arvestusaastale eelneva aasta lõpu seisuga edastab ...osakond ...osakonnale hiljemalt arvestusaasta 31. jaanuariks.
3.2.3.2. II etapis jaotatakse kuluüksustele jaotatud kulud edasi teenustele.
3.2.3.2.1. Konkreetse kuluüksusega seotud kulu jaotatakse kuluüksuse kõigile teenustele. Käitur on teenusega seotud tööaeg. Käituri abil arvutatakse teenusega seotud tööaja osakaal struktuuriüksuse kogu tööajast (%). Hinnangu kuluüksuse arvestusaasta tööaja jagunemisest teenuste kaupa esitab kuluüksuse juht ...osakonnale hiljemalt arvestusaasta 31.jaanuariks.
3.2.3.2.2. Üldiste kuluüksustega seotud kulu jaotatakse kõigile ... ministeeriumi teenustele (teenusega seotud tööaja osakaal kõigist ... ministeeriumi teenustest).
3.2.3.2.3. Asekantsleritega seotud kulu jaotatakse kõigile asekantslerile alluvate struktuuriüksuste teenustele (teenusega seotud tööaja osakaal kõigist asekantslerile alluvate osakondade teenustest).

3.3 Jaotuspõhimõte 3 – ressursiliigis „Maismaasõidukid (MS)“ kajastatud kaudsete kulude jaotamine teenustele

3.3.1. sõidukite kulud on seotud kuluüksustega „... ministeerium_SM, ... ministeerium_kantsler“ ja „...ministeerium üldine“.
3.3.2. Lihtsustuse eesmärgil jaotatakse ... ministeeriumi sõidukitega seotud kulud kõigile teenustele, sest sõidukite sõidupäevikus detailse arvestuse sisseviimine (millised struktuuriüksused ja millise

teenuse tarbeks sõidukit kasutasid) on liiga suur halduskoormus .
3.3.3. Käitur on teenusega seotud tööaja osakaal kogu ... ministeeriumi tööajast (%).

3.4 Jaotuspõhimõte 4 – ressursiliigis „Muud kulud (MK)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine teenustele

3.4.1. MK..0-TVL – käitur on kuluüksuse juhi hinnang konkreetse töövõtulepingu seosest konkreetse teenusega. Kui ühene seos puudub, jaotatakse kulu kuluüksuse juhi hinnangu alusel kõigile kuluüksusega seotud teenustele sarnaselt personalikuluga (teenusega seotud tööaja osakaal osakonna kogu tööajast).
3.4.2. MK..0-ENLAH – jaotamise aluseks on kuluüksuse juhi hinnang töötaja tööajale lähetuses käinud teenistuja kohta. Üldiste kuluüksuste puhul jaotatakse kulu kõigile teenustele (teenusega seotud tööaja osakaal kõigist ... ministeeriumi teenustest). Asekantsleritega seotud kulude puhul jaotatakse kulu kõigile asekantsleri valdkonna teenustele (teenusega seotud tööaja osakaal kõigist asekantsleri osakondade teenustest). Vaata täpsemalt jaotuspõhimõtte kirjeldust punktis 3.12.

3.5 Jaotuspõhimõte 5 – kuluüksuse koodidel „... ministeerium_ELVO_ITA“ ja „... ministeerium_ELVO_ATA“ kajastatud kaudsete kulude jagamine teenustele

3.5.1. kuluüksuse koodil „... ministeerium_ELVO_ITA“ kajastatud kulud jagatakse eurokoordinatsiooni teenusele.
3.5.2. kuluüksuse koodil „... ministeerium_ELVO_ATA“ kajastatud kulud jagatakse rahvusvahelise koostöö teenusele.

3.6 Jaotuspõhimõte 6 – eelarve objektil „... (SE100001)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine teenustele

3.6.1. Kulud näidatakse ... ministeeriumis kulumudelis „... rahastamise teenuse“ all ning Rahandusministeeriumi programmi „Halduspoliitika“ all.

3.7 Jaotuspõhimõte 7 – eelarve kontol „Personalikulud (50)“ ja eelarve kontol „Majandamiskulud (55)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine teenustele

3.7.1. Kulude jagamise aluseks on teenusega seotud tööaja osakaal kõigi ... ministeerium teenuste kogu tööajast (%).
3.7.2. Kuna ... ministeeriumis tööajaarvestuse infosüsteem puudub, jaotatakse kulud hinnangute alusel.
3.7.3. Konkreetse kuluüksusega seotud kulude jaotamiseks annavad osakonnajuhatajad 1 kord aastas hinnangu osakonna teenistujate tööaja jagunemise kohta osakonna teenustele. Hinnangu andmisel arvestatakse, et iga teenistuja tööaeg kokku on 100%, mis jaguneb osakonna teenuste vahel. Antud
hinnangu tulemusel selgub teenuse tööaja osakaal konkreetse kuluüksuse teenuste kogutööajast (osakonna kogu tööaeg 100%, konkreetse teenuse tööaeg x%). Saadud osakaalude alusel jaotatakse kuluüksuse kaudsed kulud kõigile osakonna teenustele. Näiteks juhtimisarvestuse teenusele kulutatud
tööaja osakaal ... osakonna kõigi teenuste kogutööajast on 33%, siis kuluüksuse ... ministeerium_...osakond kogukuludest saab juhtimisarvestuse teenus 33%.
3.7.4. Erandid:

3.7.4.1. ... osakonnas on 5 teenust – valitsemisala eelarvestamise teenus, raamatupidamise teenus, juhtimisarvestuse teenus, eelarvestamise teenus ja erakondade rahastamise teenus, kuid kuluüksuse ...ministeerium_osa kogukulud jagatakse ainult 4 teenuse vahel – valitsemisala eelarvestamise teenusele, raamatupidamise teenusele, juhtimisarvestuse teenus ja eelarvestamise teenusele.
3.7.4.2. SD tunnusega majandamiskulud, mis ei ole seotud kuluüksusega, suunatakse osakonna raamatupidamise teenusele.
3.7.5. Kuluüksustega ... ministeerium_SM, ... ministeerium_kantsler, ... ministeerium üldine_asutus, ...ministeerium üldine_IHO, ... ministeerium üldine_VHO, ja ... ministeerium üldine seotud kulude jaotamiseks leitakse teenuse tööaja osakaal ... ministeerium kogutööajast (... ministeerium kogu tööaeg
100%, konkreetse teenuse tööaeg x%). Saadud osakaalude alusel jaotatakse üldiste kuluüksuste kulu kõigile teenustele. Näiteks kui juhtimisarvestuse teenusele kulutatud tööaja osakaal SIM kõigi teenuste kogutööajast on 2%, siis kuluüksuse ... ministeerium_SM kogukuludest saab juhtimisarvestuse teenus 2%.
3.7.6. Kuluüksuse ... ministeerium_kantsler kulude jaotamisel on tehtud lihtsustus ning kulud jaotatakse kõigi ... ministeerium teenuste vahel, mitte kantslerile otse alluvate osakondade teenuste vahel. RHO analüüs näitas, et kuluüksuse ... ministeerium_kantsler kulude täpsema jaotamise ressursikulu oli suurem võrreldes saadud tulemuse väärtusega.
3.7.7. Kuluüksustega ... ministeerium_VAK, ... ministeerium_KAK, ... ministeerium_PAK ja ...ministeerium_SAK seotud kulude jaotamiseks leitakse asekantslerile alluva osakonna teenuse tööaja osakaal temale alluvate osakondade kogu tööajast (asekantsleri osakondade kogu tööaeg 100%, konkreetse teenuse tööaeg x%). Saadud osakaalude alusel jaotatakse asekantsleri kuluüksuse personalija majandamiskulu kõigile temale alluvate osakondade teenustele. Näiteks juhtimisarvestuse teenusele kulutatud tööaja osakaal varade asekantsleri alluvuses olevate struktuuriüksuste teenuste kogutööajast on 11%, seetõttu saab juhtimisarvestuse teenus kuluüksuse ... ministeerium_VAK kogukuludest 11%.

3.8 Jaotuspõhimõte 8 – eelarve kontol „Sotsiaaltoetused (41)“ ja „Muud antud toetused ja ülekanded (45)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine teenustele

3.8.1. Toetused, mille saajaks on .. ministeeriumi valitsemisala asutus, nende toetuste kulud planeeritakse vastava .. ministeeriumi valitsemisala asutuse eelarvesse ja seetõttu ka kajastatakse vastava asutuse kulumudelis. Selline kulude käsitlus aitab elimineerida dubleerimist.
3.8.2. Toetused, mille saajaks on asutus väljaspool .. ministeeriumi valitsemisala, nende toetuste kulud planeeritakse esialgu .. ministeeriumi eelarvesse ning kajastatakse .. ministeeriumi kulumudelis vastava teenuse all, mis tegeleb antud toetuse välja andmisega.
3.8.3. Juhul kui, toetuse saaja on riigiasutus ja ta on läinud üle tegevuspõhisele eelarvele, siis planeerib saadava toetuse kulusid toetuse saaja riigiasutus oma eelarves.

3.9 Jaotuspõhimõte 9 – eelarve kontol „Muud tegevuskulud (60)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine teenustele

3.9.1. Maamaksukulud jagatakse kinnisvara tagamise teenusele.
3.9.2. Valuuta kursivahed ja viivised jagatakse raamatupidamise teenusele.
3.9.3. Kahjutasud jagatakse õigusteeninduse teenusele.

3.10 Jaotuspõhimõte 10 – eelarve kontol „Amortisatsioon (61)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine teenustele

3.10.1. Põhivara soetuse kulu kantakse teenustele vara kasuliku eluea jooksul läbi amortisatsiooni.
3.10.2. Amortisatsioonikulu jagatakse teenustele sarnaselt personalikuluga – konkreetse osakonnaga seotud kuluüksuste puhul jaotatakse kulu kõigile osakonna teenustele, üldiste kuluüksuste puhul kõigile teenustele ja asekantsleritega seotud kulude puhul jaotatakse kõigile asekantsleri valdkonna teenustele tööaja osakaalude alusel.

3.11 Jaotuspõhimõte 11 – IT asutuse avaliku sektori teenindamise teenuste kulude jagamine .. ministeeriumi teenustele

3.11.1. IT asutus koostab oma asutuse kuluarvestuse kulumudeli ja arvutab teenuste maksumused ning annab avaliku sektori teenindamise teenuse kulud edasi .. ministeeriumi valitsemisala asutustele.
3.11.2. Jaotamise aluseks on kulude jaotus asutuste vahel (%). Käitur on konkreetse teenuse iseloomust sõltuvalt näiteks kasutajate, litsentside, saitide või abonentnumbrite arv, andmemaht jms.
3.11.3. Teenuste maksumused jaotatakse vastavalt IKT teenuse tarbimisele, mitte IKT teenuse omaniku järgi. Näiteks .. ministeerium on infosüsteemi „Viisaregister“ omanik, kuid Viisaregistri teenuse kogukulust antakse .. ministeeriumile edasi infosüsteemi registreeritud kasutajate arvu aluseks võttes vaid 0,5%.
3.11.4. IT asutus lisab iga teenuse maksumuse juurde info kasutatud käituri ja selle väärtuse kohta asutuste kaupa. .. ministeeriumi üle antavate IT asutuse teenuste detailne loetelu on Lisas 4 .
3.11.5. IT asutuse teenuste maksumusest .. ministeeriumile antav kulu jaotatakse ..ministeeriumi teenustele järgmiselt:
3.11.5.1. kui IT asutuse teenus on seotud vaid ühe .. ministeeriumi teenusega, jaotatakse IT asutuse teenuse maksumus konkreetsele .. ministeeriumi teenusele.
3.11.5.2. kui IT asutuse teenus on seotud konkreetse .. ministeeriumi kuluüksusega, jaotatakse IT asutuse teenuse maksumus .. ministeeriumi teenustele sarnaselt jaotuspõhimõttele 7 – konkreetse osakonnaga seotud kuluüksuste puhul jaotatakse kulu kõigile osakonna teenustele, üldiste kuluüksuste puhul kõigile .. ministeeriumi teenustele ja asekantsleritega seotud kulude puhul jaotatakse kulu kõigile asekantsleri valdkonna teenustele (jaotuspõhimõtte detailsem kirjeldus punktis 15).
3.11.5.3. kui IT asutuse teenus on seotud konkreetse ametikohaga, jaotatakse IT asutuse teenuse maksumus .. ministeeriumi teenustele konkreetse teenistuja tööaja teenustele jagunemise osakaalude alusel. Näiteks kui .. ministeeriumi teenistuja tööaeg jaguneb kahe teenuse vahel (30% ja 70% kogu tema tööajast), siis ka IT asutuse teenuse maksumusest jaotatakse 30% ühele ja 70% teisele ..ministeeriumi teenusele.

3.12 I etapi tegevuste tulemusel on kõik .. ministeeriumi finantsarvestuses kajastatud kulud ja IT asutuselt saadud kulud jaotatud .. ministeeriumi teenustele.

4. Teenuse maksumuse kujunemine II etapp

4.1 Sisemiste tugiteenuste maksumuse jaotamine ... valitsemisala põhiteenustele

4.1.1. Sisemiste tugiteenuste kulu jaotatakse ... ministeeriumi põhiteenustele – otsestele, kaudsetele ja avaliku sektori teenindamise teenusetele.
4.1.2. Kulude jaotamise käitur on teenusega seotud tööaeg. Käituri abil arvutatakse põhiteenusega

seotud tööaja osakaal ... valitsemisala põhiteenuste kogu tööajast (%). Näiteks kui valimiste korraldamise teenuse tööaja osakaal moodustab 5% kõigi põhiteenuste kogu tööajast, siis lisandub teenuse maksumusele ka 5% sisemiste tugiteenuste maksumusest.
4.1.3. Erandid:
4.1.3.1. ...fondi ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi auditeeriva asutuse ülesannete täitmise teenuse kulu jaotatakse ainult ...fondi vastutava asutuse (VA) ülesannete täitmise teenusele ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vastutava asutuse (VA) ülesannete täitmise teenusele ning jagamise aluseks on ... osakonnajuhataja hinnang tööaja kasutamise kohta (%).
4.1.3.2. Teabeseire teenuse kulu jaotatakse teabeseire teenust tarbivate teenuste vahel võrdselt.

4.2 ... ministeeriumi avaliku sektori teenindamise teenuste maksumuse jaotamine ... ministeeriumi otsestele ja kaudsetele teenustele ning asutuste x, y, z teenustele

4.2.1. Jaotuspõhimõte 12 - eurokoordinatsiooni teenuse, rahvusvahelise koostöö teenuse, IKT valdkonna poliitika kujundamise teenuse ja teadus- ja arendustegevuse teenuse jaotamiseks.
4.2.1.1. Asutuste vahel kulu jaotamise käitur on asutuste arv. Kulud jaotatakse võrdselt asutuste x,y ja z vahel.
4.2.1.2. ... valitsemisalale jääva kulu otsestele ja kaudsetele teenustele jaotamisel on käituriks tööaeg. Käituri abil arvutatakse konkreetse ... ministeeriumi teenuse tööaja osakaal ... ministeeriumi otseste ja kaudsete teenuste kogu tööajast (%) ning saadud osakaalu alusel jaotatakse kulu teenustele.
4.2.2. Jaotuspõhimõte 13 – personalipoliitika kujundamise teenuse, valitsemisala eelarvestamise teenuse, valitsemisala riigivara arenduse ja arvestuse teenuse kulude jaotamiseks.
4.2.2.1. Asutuste vahel kulu jaotamiseks on käituriks tegevuskulude eelarve maht. Kulud jaotatakse asutuste tegevuskulude eelarve mahtu osakaalude alusel. Näiteks kui ... asutuse tegevuskulude eelarve maht on 61% ... valitsemisala tegevuskulude eelarve mahust, siis saab ... asutus ka 61% personalipoliitika kujundamise teenuse kulude mahust.
4.2.2.2. ... ministeeriumile jääva kulu otsestele ja kaudsetele teenustele jaotamisel on käituriks tööaeg. Käituri abil arvutatakse konkreetse ... ministeeriumi teenuse tööaja osakaal ... ministeeriumi otseste ja kaudsete teenuste kogu tööajast (%) ning saadud osakaalu alusel jaotatakse kulu teenustele. Näiteks kui valimiste korraldamise teenuse tööaeg moodustab 5% ... ministeeriumi otseste ja kaudsete teenuste kogu tööajast, siis saab valimiste korraldamise teenus ka 5% Personalipoliitika kujundamise teenuse kulust.
4.2.3. Jaotuspõhimõte 14 – sisejulgeolekufondi vastutava asutuse ülesannete täitmise teenuse, struktuuritoetuse rakendusasutuse ülesannete täitmise teenuse, varjupaiga-, rände- ja integratsioonifondi vastutava asutuste ülesannete täitmise teenuse kulude jaotamiseks.
4.2.3.1. Jaotuse aluseks on arvestusaastale eelneval aastal välja antud toetuste arv. Näiteks kui ... osakond väljastas 2016. a ISF fondist kogu väljamakstud toetuste arvust 30% ulatuses toetusi ... asutuselele, siis saab ...asutus 2017.a ISF teenuse kulust 30% endale.
4.2.4. II etapi tegevuste tulemusel on leitud ... ministeeriumi otseste ja kaudsete teenuste lõplikud maksumused.

Lisaks vaata videokoolitust Digiriigi Akadeemias **Kursus: Kuluarvestuse infosüsteemi (KAIS) koolitus, Teema: 4 Jagamisreeglite haldamine | Digiriigi Akadeemia õppeplatvorm**

Kontakt: aili.armvaart@fin.ee

Viimati uuendatud 01.11.2024